శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ (సేవాసంస్థ):
తదాదర్శములు: కార్యావళి

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

ప్రప్రథమమున శ్రీరామకృష్ణమిషన్ ఎట్లు స్థాపింపబడినదియు, ఆ సంస్థయొక్క ఆదర్శములు, అది కావించుచున్న సేవాకార్యావళియు నిందు వివరముగ దెలుపబడియున్నవి.

54 పుటలు — వెల : 50 పైసలు

దేవీ మాహాత్మ్యము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

మార్కండేయ పురాణాంతర్గతమగు దేవీమాహాత్మ్యము భక్తులెల్లరు అవశ్యము పఠింపదగిన దివ్యగ్రంథము. పాఠకుల సౌకర్యార్థము శ్లోకములు పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడియున్నవి. ప్రతి శ్లోకమునకు తేటతెల్లమగు తాత్పర్యము గలదు.

పారాయణము చేయగోరు భక్తుల యుపయోగార్థము గ్రంథాదియందు చండికాధ్యానము, అర్గలాస్తోత్రము, కీలకస్తోత్రము, దేవీకవచమును, గ్రంథాంతమున అపరాధక్షమాపణస్తోత్రమును, దేవీసూక్తమును పొందుపఱచియున్నాము.

ఈ గ్రంథమును శ్రద్ధాభక్తులతో పారాయణముచేయు భక్తులకు శ్రీదేవీకృపాకటాక్ష వీక్షణప్రసారము తప్పక కలుగును.

170+24 పుటలు — దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము — వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

శ్రీ రామకృష్ణప్రభ

సంపుటము ౫౭ ౧౯౭౦ - ఆగస్టు : సాధారణ - శ్రావణము సంచిక ౨

విషయసూచిక

ఫోన్ : 71231 **శ్రీ రామకృష్ణప్రభ** పోస్టు బాక్సు : 635

1. 1970 జూలై నుండి శ్రీరామకృష్ణప్రభ ఇరవైఏడవసంపుటం జరుగుతూ ఉంది.
2. చందావివరాలు : ఇండియాలో రూ. 5-00 ; సిలోనులో రూ. 7-00. విడిసంచిక 50 పైసలు.
3. చందాదారులు జాబులలో తమచందాదారుసంఖ్యను చిరునామాను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
4. సంచిక అందకపోతే వారంరోజులలో తెలియజేయాలి.
5. మేము ప్రచురించిన తెలుగుగ్రంథాలలో అనేకములు శ్రీరామకృష్ణప్రభ చందాదారులకు తక్కువవెలకు అందజేయబడును. వివరాలకు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయండి.
6. శ్రీరామకృష్ణప్రభ ప్రముఖసంస్కృతీకేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న ఆధ్యాత్మికవిజ్ఞానపత్రిక. అడ్వర్టైస్మెంట్లకు చక్కని ప్రాపకం. రేట్లకు వ్రాయండి.
7. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపాలని గ్రంథకర్తలకు, ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.

తక్కిన వివరాలకు ఈ చిరునామాకు వ్రాయండి :—

మేనేజరు : శ్రీరామకృష్ణప్రభ ఆఫీసు, శ్రీరామకృష్ణమఠం, మద్రాసు - 4.

శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణ గ్రంథావళి

ప్రతిభోజ్జ్వలులైన ఆంధ్రపండితులచే ఆంధ్రీకరింపబడి 10 సంపుటాలుగా ప్రకటింపబడి ఉన్నాయి. ప్రతి సంపుటంలోను దాదాపు 500 పుటలు.

: అట్టబైండు సెట్టు రు. 51-50 లు. క్యాలికోబైండు సెట్టు రు. 65 లు.

పోస్టేజి ప్రత్యేకం.

పది సంపుటాలూ విక్రయానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

ఒక్కొక్క సంపుటం

అట్టబైండు రూ. 5-00 క్యాలికో రూ. 6-50 (పోస్టేజి ప్రత్యేకము)

• అయిదవ సంపుటము క్యాలికో మాత్రమే కలదు.

నూతన ముద్రణము ! ఇప్పుడే వెలువడినది !!

శ్రీమద్భగవద్గీత

అనువాదకులు : శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వాములవారు

ఇది మూలశ్లోకములు, ప్రతిపదార్థము, ధారాళమగు అనువాదము, టీకాసారము, విశేషాంశములు, సానువాదగీతాపాఠక్రమము, ధ్యానమాహాత్మ్యములు, సముఖభావాత్మకములగు ఉపనిషద్వ్యాఖ్యాసూచిక, వేదాంతసూత్రసూచిక, గీతాశ్లోకసూచిక, శబ్దానుక్రమణిక—ఇన్నిటితో విరాజిల్లుచున్నది.

పుటలు : 480 (సర్వాంగసుందరమైన సప్తమ ముద్రణము) వెల : రూ. 4-00

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

ఫోన్ : 71231 పోస్టు బాక్సు : 635

మా మాసపత్రికలు

వేదాంతకేసరి

తత్త్వశాస్త్ర - మత - సంస్కృతివిషయికంగా 1914-వ సంవత్సరంనుండి నడపబడుతుండే ఆంగ్ల మాసపత్రిక.

సాలు చందా : ఇండియాలోను, సింహళంలోను 6 రూపాయలు ;
ఇతర విదేశాలలో 3 డాలర్లు, లేదా 14 షిల్లింగులు.

శ్రీ రామకృష్ణ విజయం

మత - సాంస్కృతికవిషయికంగా 1921-వ సంవత్సరమునుండి ప్రచురింపబడుతున్న తమిళ మాసపత్రిక.

సాలు చందా : ఇండియాలో ర్ూ 5 లు, సింహళము ర్ూ 7 లు.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

1944-వ సంవత్సరంనుండి ప్రచురింపబడుతూ విశ్వోపజీవ్యమైన ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానామృతమును వెదజల్లే తెలుగు మాసపత్రిక.

సాలు చందా : ఇండియాలో ర్ూ 5 లు, సింహళము ర్ూ 7 లు.

1. చందాదారులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలలో తమ 'చందాదారు సంఖ్య' నుదాహరిస్తూ విలాసాలను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
2. పత్రిక అందకపోతే నెల రెండవ వారాంత్యానికి మాకు తెలుపాలి.
3. చందాదారులకు మేము ప్రచురించిన గ్రంథాలలో కొన్ని తగ్గింపు ధరలకు అందజేస్తాం. వివరాలకు క్రింది విలాసానికి వ్రాయండి.
4. ప్రముఖ సంస్కృతి కేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న యీ ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన పత్రికలు అడ్వర్టైస్మెంట్లకు చక్కని ప్రాపకాలు. రేట్లకు వ్రాయండి.
5. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపవలసినదని గ్రంథకర్తలకు ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.
6. ప్రజారంజకములైన మత - తత్త్వశాస్త్ర - సంస్కృతివిషయిక స్వతంత్ర వ్యాసాలను రచయితలు అందజేస్తే సంపాదకులు కన్నుల కద్దుకొని ప్రచురిస్తారు.
7. పత్రిక స్పెసిమెన్కాపీ కోరేవారు 75 పైసల పోస్టేజీ పంపాలి.

ఇంకా వివరాలు కావలసినవారు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

అనే విలాసానికి వ్రాయండి.

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హాక్స్లి) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని [illegible]ము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.'
(సణ్డే స్టాణ్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి: 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల: రూ. 7.50

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకులవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు మూడవ కూర్పు వెల: 2.50

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

'అఖిలవిభు శరణొందుమ, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౭ } ౧౯౭౦ - ఆగస్టు : : సాధారణ - శ్రావణము { సంచిక ౨

శ్రీః

వివేకచూడామణి

మూలము : శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత : అన్నమాచార్య

అవతారిక—గ్రంథపువిలువకు 'వివేకచూడామణి' అను నామమే వ్యాఖ్యానము. అద్వైతవేదాంతప్రతిపాదకగ్రంథములలో దీని కిదే సాటి. హిమవన్నగోన్నతమును మహార్ణగాధమునగు శ్రీశంకరులమహిమ ఈ గ్రంథముగ రూపొందె ననుట మితోక్తి. విషయగాంభీర్యమునకును ఉక్తిసారళ్యమాధుర్యములకును ఈ గ్రంథమున కుదిరియున్న పొందిక లోకోత్తరమైనది.

సర్వవేదాన్తసిద్ధాన్తగోచరం తమగోచరమ్
గోవిన్దం పరమానన్దం సద్గురుం ప్రణతోఽస్మ్యహమ్. 1

ఆచార్యులవారు ఈశ్లోకమున గురువునకును పరబ్రహ్మమునకును అభేదము నధ్యవసించియున్నారు. కావున శ్లోకతాత్పర్యమును రెండువిధములుగ చెప్పవచ్చును :—(1) సర్వోపనిషత్సిద్ధాంతరహస్యజ్ఞులును, ఎవరిప్రశంసలపైని కోర్కి లేనందున మఱుగున నుండువారును, బ్రహ్మానందానుభోక్తలును, పరిష్మలక్షణాంచితులును, అజ్ఞానతమోహరులును అగు శ్రీగోవిందభగవత్పాదులకు ప్రణమిల్లుచున్నాను. (2) సర్వవేదాంతసిద్ధాంతసంవేద్యమును, ప్రత్యక్షాది ప్రమాణముల కందనిదియు, ఆనందస్వరూపమును అజ్ఞానతమోహారిజ్ఞానస్వరూపమును, గోవిందభగవత్పాదరూపమున నన్నేలుకొన్నదియు నగు పరబ్రహ్మమునకు ప్రణమిల్లుచున్నాను.

జన్తూనాం నరజన్మ దుర్లభ, మతః పుంస్త్వం, తతో విప్రతా,
తస్మా ద్వైదికధర్మమార్గపరతా, విద్వత్త్వ మస్మా త్పరమ్,
ఆత్మానాత్మావివేచనం, స్వనుభవో, బ్రహ్మాత్మనాసంస్థితి,
ర్ముక్తి ర్నో శతజన్మకోటిసుకృతైః పుణ్యై ర్వినా లభ్యతే. 2

ప్రాణులకు వివేకమహితమైన నరజన్మ దుర్లభము. అంతకంటె వేదాధ్యయనాధికారసంపన్నమగు మగపుట్టుక దుర్లభము. బ్రహ్మవిచారమునకు సమగ్రావకాశ మిచ్చు సన్న్యాసాశ్రమస్వీకారమున కర్హత గలిగించు బ్రాహ్మణత్వము, మగపుట్టుకకంటె దుర్లభము. బ్రాహ్మణత్వమునకంటె వేదోక్తధర్మానుష్ఠానాసక్తి దుర్లభము. ధర్మానుష్ఠానాసక్తికంటె వేదశాస్త్రాది పాండిత్యము దుర్లభము. ఆపాండిత్యమునకంటె ఆత్మానాత్మవివేకమును, జీవబ్రహ్మైక్యపరిజ్ఞానమును, బ్రహ్మభూయ మనెడి జీవన్ముక్తదశయు యథోత్తరము దుర్లభతరములు. కోట్లకొలది జన్మములలో చేసిన యనంతపుణ్యపరిపాకమున గాని జీవన్ముక్తదశ లభింపదు. ౨

దుర్లభం త్రయ మే వైత ద్దేవానుగ్రహహేతుకమ్
మనుష్యత్వం ముముక్షత్వం మహాపురుషసంశ్రయః. 3

ఈ క్రింది మూడును ఈశ్వరానుగ్రహభాజనులకు మాత్రమే లభించును. ఇతరుల కివి దుర్లభములే. ఏవి యనగా, 1. మానవజన్మ, 2. ప్రాప్యమగు మోక్షమునం దభిలాష. 3. ప్రాపకులగు మహనీయులప్రాపు. 3

లబ్ధ్వా కథఞ్చి న్నరజన్మ దుర్లభం తత్రాపి పుంస్త్వం శ్రుతిపారదర్శనమ్
య స్త్వాత్మముక్త్యై న యతేత మూఢధీః స ఆత్మహా స్వం వినిహ న్త్యసద్గ్రహాత్. 4

ఎంతో ప్రయాసపడి, దుర్లభమైన మానవజన్మను అంతకంటె యథోత్తరము దుర్లభతరములగు పురుషత్వము బ్రాహ్మణత్వము వేదశాస్త్రపాండిత్యము అనువానిని బడసియు, దేహేంద్రియ – పుత్రమిత్రకళత్ర–గృహారామ విత్తప్రముఖములను అసత్తు లని గుర్తింపక వానికై పాటుపడుచు, తనముక్తికై ఎవడు ప్రయత్నింపకుండునో అతడు మూఢబుద్ధియు ఆత్మఘాతుకుడు నగును. ౪

ఇతః కో ఽన్వ స్తి మూఢాత్మా య స్తు స్వార్థే ప్రమాద్యతి
దుర్లభం మానుషం దేహం ప్రాప్య తత్రాపి పౌరుషమ్. 5

మనుష్యదేహము దుర్లభము. అంతకంటె దుర్లభము పురుషజన్మము. వీనిని బడసియు, సంసారబంధమునుండి విడుపొందుట యనెడి స్వార్థమున ఎవడు ఏమరియుండునో వానికంటె మూఢాత్ముడు వే ఱెవడు? ౫

వదన్తు శాస్త్రాణి యజన్తు దేవాన్ కుర్వన్తు కర్మాణి భజన్తు దేవతాః
ఆత్మైక్యబోధేన వినా విముక్తి ర్న సిద్ధ్యతి బ్రహ్మశతాన్తరే ఽపి. 6

శాస్త్రములనేకరువుపెట్టుదురు గాక, కర్మల నాచరింతురు గాక, వేల్పుల నాశ్రయింతురు గాక, ఆరాధింతురు గాక, ఆత్మైక్యజ్ఞానము గలుగనిదే కల్పశతములకైనను విముక్తి సిద్ధింపదు. ౬

అమృతత్వస్య నాశాస్తి విత్తే నే త్యేవ హి శ్రుతిః
బ్రవీతి, కర్మణో ముక్తే రహేతుత్వం స్ఫుటం యతః. 7

విత్తముచే అమృతత్వము కలుగు నను ఆసపాటు లేదని కదా వేదము చెప్పుచున్నది. కావున కర్మలు మోక్షహేతువులు కాజాల వనుట స్పష్టము. ౭

అతో విముక్త్యై ప్రయతేత విద్వాన్ సన్న్యస్తబాహ్యార్థసుఖస్పృహస్సన్
సన్తం మహాన్తం సముపేత్య దేశికం తేనోపదిష్టార్థసమాహితాత్మా. 8

కావున విద్వాంసుడు, బాహ్యవిషయసుఖములందు ఆశను పూర్తిగా వదలుకొని, ఉదారుడు నున్నతుడు నగు సదాచార్యు నాశ్రయించి, అత డుపదేశించిన పరమార్థమందు మన సుంచి, విముక్తికై పాటుపడవలయును. ౮

ఉద్ధరే దాత్మ నాత్మానం మగ్నం సంసారవారిధౌ
యోగారూఢత్వ మాసాద్య సమ్యగ్దర్శననిష్ఠయా. 9

జీవుడు యోగారూఢదశ నొంది, ఆత్మసాక్షాత్కారనిష్ఠమైన మనస్సుతో తన్ను సంసార సాగరమునుండి సముద్ధరించుకోవలయును. యోగారూఢదశ యనగా ఇంద్రియార్థములందును కర్మములందును ఆసక్తి లేకుండు దశ, సర్వసంకల్పముల విడనాడిన దశ. ౯

సన్న్యస్య సర్వకర్మాణి భవబన్ధవిముక్తయే
యత్యతాం పణ్డితై ర్ధీరై రాత్మాభ్యాసఉపస్థితైః. 10

ఆత్మసాక్షాత్కారమును గోరిన పండితులు ధీరులు భవబంధవిముక్తికై సర్వకర్మసన్న్యాసపూర్వకముగా యత్నింపవలయును. ౧౦

చిత్తస్య శుద్ధయే కర్మ న తు వస్తూపలబ్ధయే
వస్తుసిద్ధి ర్విచారేణ న కిఞ్చి త్కర్మకోటిభిః. 11

కర్మలచే చిత్తశుద్ధి గలుగునే కాని బ్రహ్మసాక్షాత్కారము గలుగదు. 'నేతి నేతి' 'ఇది కాదు, ఇది కాదు' అని వివేచించుకొనుచుపోయిన బ్రహ్మసాక్షాత్కారసిద్ధి గలుగును. ఆసిద్ధి కోట్లకొలది కర్మల నాచరించినను గలుగునది కాదు. ౧౧

సమ్యగ్విచారత స్సిద్ధా రజ్జుతత్త్వావధారణా
భ్రాన్త్యోదితమహాసర్ప భవదుఃఖవినాశినీ. 12

త్రాడును జూచి 'పెనుబా' మని భ్రమించినప్పుడు గల్గిన దుఃఖము—చక్కని విచారణమూలముగా 'పెనుబాము కాదు, త్రాడే' అను నిశ్చయము కుదిరినవెంటనే—పటాపంచలగును. ౧౨

అర్థస్య నిశ్చయో దృష్టో విచారేణ హితోక్తితః
న స్నానేన, నదానేన, ప్రాణాయామశతేన వా. 13

ఆత్మస్వరూపజ్ఞానము ఆప్తవాగనుసారము స్వయముగా జరుపు విచారణమూలముగా గలుగునే కాని, పుణ్యతీర్థములందు క్రుంకుటచే గాని దానములచేగాని నూఱుపర్యాయములు ప్రాణాయామము సేయుటచే గాని కలుగదు. ౧౩

అధికారిణ మాశాస్తే ఫలసిద్ధి ర్విశేషతః
ఉపాయా దేశకాలాద్యాః స న్త్యస్మిన్ సహకారిణః. 14

మోక్షఫలసిద్ధికి ముఖ్యకారణము సాధకుని యధికారము (= యోగ్యత), సహకారికారణములు దేశము కాలము మున్నగునవి. ౧౪

అతో విచారః కర్తవ్యో జిజ్ఞాసో రాత్మవస్తునః
సమాసాద్య దయాసిన్ధుం గురుం బ్రహ్మవిదుత్తమమ్. 15

బ్రహ్మజ్ఞానులలో వరిష్ఠుడును దయాసముద్రుడు నగు గురువును యథావిధిగ ఆశ్రయించి జీవబ్రహ్మవిచారమును సాగింప వలయును. ౧౫

మేధావీ పురుషో విద్వా నూహాపోహవిచక్షణః
అధికా ర్యాత్మవిద్యాయా ముక్తలక్షణలక్షితః 16

ఒకసారి తెలిసికొన్న విషయముల నిక నెన్నడు మఱవని ప్రతిభయు, పురుషజన్మమును, శాస్త్రాదిపాండిత్యమును స్వమతస్థాపనపరమతఖండనదక్షతయు, పైనిచెప్పిన లక్షణము లెల్ల గలవాడు, ఆత్మవిద్యాభ్యాసమునకు తగిన యధికారి. ౧౬

[సశేషము]

శ్రీ రామకృష్ణానందస్వామికి శ్రీ వివేకానందస్వాముల లేఖ ఒకటి

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు
ఏప్రిలు 11, 1895

నా ప్రియశశి,

...వ్యాధినుండి తేఱుకొంటి నని వ్రాసితివి. కాని ఇకమీద నీవు చాల జాగ్రత్త కలిగి యుండవలెను. అకాలభోజనములు అపథ్య భోజనమును దుర్గంధభూయిష్ఠములగు స్థలములలో వసించుట – ఇవి, పోయినవ్యాధిని మరల రప్పింపవచ్చు. అప్పుడు మన్నెజర్వపు పట్టునుండి విడుపొందుట కష్టము కావచ్చు. మొట్టమొదట నీవు చుట్టును తోటగల చిన్న యింటిని బాడుగకు తీసికొనవలయును. అట్టి యిల్లు నీకు ముప్పది నలువది రూపాయలకు దొరకవచ్చు. రెండవ విషయము: వంటకు త్రాగుటకు ఉపయోగించు నీటిని వడియ బోయవలెను. వడియగట్టుటకు వెదురుతో చేయబడిన సాధనము పెద్దది చాలును. అన్ని రకముల వ్యాధికిని నీరే ప్రాణము. నీటిలో నుండు క్రిములే రోగములకు కారణములు. అంతే కాని నీటిముఱికియు తేటదనమును కావు. నీటిని కాచి వడియకట్టవలెను. మీ రందఱును మొట్టమొదట మీ యారోగ్యమును గూర్చి జాగ్రత్త వహింపవలయును. ఒవవంట వాడు, ఒకపనివాడు, పరిశుభ్రములైన పాన్పులు, సకాలభోజనము – ఇవి యెంతయు ఆవశ్యకములు. దయచేసి యీ సలహాలన్నియు సమగ్రముగ జరుగునట్లు చూడుము ... నీ ఉద్యమముల విజయము పూర్తిగా మీ పరస్పరానురాగములపై నాధారపడియుండును. ద్వేషము అసూయ దురహంకారము అనునివి ప్రధానములై యున్నంతవఱకు భవిష్యత్కాలమున మంచి కలుగదు...కాళి వ్రాసిన చిన్న పుస్తకములో అతిశయోక్తు లేవియు లేవు. దాని నతడు చాల చక్కగా వ్రాసియున్నాడు. చాటున ఇతరులను దూషించుట పాపమని తెలిసికొనుము. దానిని నీవు పూర్తిగా మానుకొనవలయును. మనసునకు పెక్కు విషయములు స్ఫురింపవచ్చు. కాని వానిని నీవు బయటికి చెప్పుటకు ప్రయత్నించినపుడు నీ మనస్సు గోరంతలను కొండంతలనుగ జేయును. నీవు మన్నించుచు మఱచిపోవుచు నుందువేని అన్నియు సమసిపోవును. శ్రీరామకృష్ణుని జయంతిమహోత్సవము అత్యంతవైభవముతో జరుపబడిన దనుట శుభవార్త. పైసంవత్సరము లక్షమంది ప్రజలు సమావేశ మగునట్లు నీవు ప్రయత్నింపవలెను. మీ అందఱి శక్తిసామర్థ్యములను కలుపుకొని ఒకపత్రికను ప్రారంభింపుడు. బిడియము ఇక పనికి రాదు... అనంతక్షాంతియు అనంతశక్తియు ఆధారముగ గలవాడు మాత్రమే విజయ మొందును. చదువునందు నీవు ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహింపవలయును. తెలిసినదా? మూర్ఖులను పెక్కండ్రను గుమిగూర్ప రాదు. అల్పసంఖ్యాకులైనను యథార్థమానవులను నీ వొక్కటిగా చేర్చిన నేను సంతోషింతును. ఒక్కడైనను నోరు తెఱచి మాటాడుట నాచెవిని బడ లేదే? ఏల? ఉత్సవమప్పుడు నీవు తియ్యనిబండములను పంచిపెట్టితివి. కొన్నిజట్లవారు, చాలవఱకు సోమరులు, కొన్నిపాటలు పాడిరి, నిజమే. కాని ఆధ్యాత్మికాహారము నీ వేమి వడ్డించితివో నా చెవికి రాలేదే? దేనినిగాని ప్రశంసింపకుండు, ఎందుకుగాని ఆశ్చర్యపడకుండు, ఆ వైఖరి తొలగకుండునంతవఱకు నీ వేమియు చేయలేవు. మీ కెవరికిని ధైర్య ముండదు. వదరుబోతులు ఎల్లప్పుడును పిఱికిపందలు.

ప్రతియొక్కనిని సానుభూతితో చేరదీయుము. అతనికి శ్రీరామకృష్ణునిలో నమ్మకముండనీ లేకపోనీ. ఎవడైన మీతో రితజగడ

మునకు వచ్చునేని మర్యాదగా ఆవలికి తొలగి పొండి ... అన్ని వర్గముల ప్రజలయందును మీ సానుభూతి తప్పక కననగుచుండవలెను. మూలభూతములైన యీ సుగుణరాజములు నీలో కననైనపుడే అత్యంతశక్తితో నీవు పాటుపడ గలిగియుందువు. అట్లు కాకున్నచో వట్టిగురు నామజపము పనికి రాదు. ఐనను ఈ సంవత్సరము మహోత్సవము అధికవిజయవంతముగనే జరిగిన దనుటకు సందేహము లేదు. అందుకై నీవు ప్రత్యేకముగ అభినందనార్హుడవు. కాని నీవు ముందంజ వేయవలెను. గుర్తించితివా? శరత్తు ఏమిచేయుచున్నాడు? ఏమియు తెలియదు ఏమియు తెలియదు అనియే చెప్పుచుందువేని, ఎన్నటికిని ఏమియు నీవు తెలిసికొనజాలవు...మనకు కావలసినది ఉదాత్తధోరణి కలది. అది పండితుల బుద్ధికెక్కును. కేవలము పాటకులజట్లను తయారుచేయుట మున్నగునవి పనికి రాదు. ఈ యుత్సవము గురుదేవుని జ్ఞప్తికి తెచ్చునదగుటే కాక ఆయన సిద్ధాంతముల గాఢప్రచారమునకు కేంద్రసంఘము అగును ... సమస్తమును సకాలమున సమకూడును. కాని అప్పుడప్పుడు నేను దెబ్బతిన్న కుక్కవలె చిందులు త్రొక్కుదును. చిటచిటలాడుదును. పదండి ముందుకు. పదండి పైకి- ఇదే నా సనాతనసాంకేతికసూక్తి. నేను క్షేమముగ నున్నాను. త్వరపడి భారతదేశమునకు వచ్చిన ఏ యుపయోగము నుండదు. మీ శక్తుల నన్నిటిని పైకి రప్పించుకొండి. హృదయపూర్వకముగ పారమార్థికముగ కార్యమునకు పూనుకొండి. అది నిజమైన వీరలక్షణము.

—భవదీయ ప్రేమయుత వివేకానంద

సాంత్వన సూక్తులు

ప్రతికూలపరిస్థితులనుండి బయటబడుటకు దారి తెలుపు సాంకేతికపదము 'సంతృప్తి' అనున దొక్కటే. దేవుడు సౌజన్యసింధువు. సమస్తమునకును కర్త ఆయనయే. ఆయన మంచినే చేయును కాని చెడుపు చేయజాలడు. ఇదే అన్నిమతములు చేయు బోధన. ఆబోధన నవలంబింపుడు. చిత్తశాంతి తనంతట కుదిరి తీరును. ఎవనిమనసులోనికిగాని వైరాగ్యమును బలాత్కరించి చొప్పించుట మనకు సాధ్యము కాదు. అందఱును సన్న్యాసులుగను సన్న్యాసినులుగను అగుట కుద్దేశింపబడినవారు కారు. నిర్వర్తింపవలసిన పని ఎవనిది వాని కున్నది. దేవుడతని నీలోకమునకు పంపుట అందుకే. అందఱితో సమరసభావము గలిగి పనులు చేసికొనుడు. ధన్యులు కదా శాంతిసంస్థాపకులు. ఏలయన దేవునిబిడ్డలనిపించుకొనువారు వారే.

ఆపదలు చుట్టుకొన్నప్పుడు ధైర్యము కోల్పోరాదు. 'మా కింకనింకను కష్టములను గలిగించుచుండు' మని పాండవులతల్లి, కుంతి, శ్రీకృష్ణుని ప్రార్థించిన దట. ఏలయన కష్టములందున్నప్పుడు మాత్రమే మనము భగవంతుని స్మరించుచుందుము ... ఎల్లప్రాయమున ఇంద్రియములు అదుపుతప్పుట సహజము. అవి నిన్ను బానిసగ చేసివైచికొనకుండునట్లు నీవు స్థైర్యము నలవఱచుకోవలయును. యువకులకు ముఖ్యశత్రువు కామము. మగువల నందఱిని మాతృస్వరూపిణులుగ సాక్షాత్కరించుకో.

మనస్సును సదా శ్రీకృష్ణభగవానునందు నిల్పి, శారీరకమానసిక కర్తవ్య నిర్వహణమున దీక్షితుడవు కమ్ము. మనస్సును సదా దేవునిపై నిల్పుట సాధ్యము కాకున్ననో దేనిపైనో ఒక దానిపై నిల్పియుంచుట వివేకము. ఆలాగు తర్ఫీదైన మనస్సును శ్రీకృష్ణుని చరణారవిందములపై నిలుపుట అంతగా కష్టము కాదు. నీ వొక దేవుడ వని ఇంద్రియములకు నియంత వని తెలిసికో. నీ వేల ఇంద్రియములను నీపై దురధికారమును చెలాయింపనీయవలయును? సత్త్వహీనుని దుర్జనులు రాపాడుదు రనుట అటుండనీ, అతని దుష్ప్రవణతలే అతనికి హాని గూర్చుచుండును. శరీర దౌర్బల్య మెంత చెడుగో మనోదౌర్బల్యమును అంత చెడుగే.

ప్రతికూలపరిస్థితులు ముంచుకవచ్చినప్పుడు నిర్విణ్ణులమై మేము శ్రీరామకృష్ణుని దరియుదుము. ఆయన మ మ్మిట్లూరడించెడివాడు—"కమ్మరి అంగడిలోని దాగలిస్వభావమును అనుకరింపుడు. కమ్మరివాడు ప్రొద్దస్తమానము దాగలిని సమ్మెటతో లెక్కలేనన్నిపర్యాయములు మోదుచుండును. అదేమో ఎప్పుడును కదలక చెదరక ఒక్కతీరు నిలుకడతోనే యుండును. ఈ లోకమున మీరును మాటిమాటికిని సమ్మెటప్రేటులకు గురికావచ్చు. కమ్మరివాని దాగలివలె ప్రేటునకు వెనుదీయకుండుడు. సర్వేశ్వరుని శాంతియందును దయయందును గట్టినమ్మకము గలిగియుండుడు. ఐహికదుఃఖసంకటములు మి మ్మేమియు చేయజాలవు. మిమ్ము వెఱగుపఱుపజాలక, అవి తామే వెఱగుపడిపోగలవు. సదా భగవద్గీతను తోడ్పఱచుకొండి. ఎప్పుడును సంతోషముతో ఉండుడు. ఈ ఆత్మ నిత్యముక్తము, ఆనందపూర్ణము. దానిని దుఃఖనిరుత్సాహములకు వశపడనీయకుడు.'

నీయత్నము లొక్కటియు నెగ్గ లే దని మొఱపెట్టుకొన నక్కఱ లేదు. అందఱిసంగతియు అంతే. పుట్టుకతోనే పరిపూర్ణతసిద్ధింపగన్నవారు, మహాత్ములు, అత్యల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే తాము పవిత్రదేహుల మని పవిత్రచిత్తుల మని పవిత్రచర్యుల మని బల్లగ్రుద్ది చెప్పుకోగలరు. సర్వలోకనాథుడైన భగవంతునిమీది ప్రేమ ఎప్పుడును విస్మృతము కాకూడదు. అ దొక్కటే మనము మెలకువ వహింపవలసిన విషయము. కావున ధైర్యము వహింపుము. జాఱుపాట్లు తఱచు గల్గినను పైకి మెకెక్క ప్రయత్నించుచునే యుండుము. ప్రతిశిశువును నడక నేర్చుకొనుటకు ముందు లక్షసారు పడుచుండును. పాటుపడువారికి దేవుడు తప్పక సాయపడును. నమ్ము.

మానవు డెంత చెడ్డవాడుగనైన నుండును గాక. లోకమంతయు నతనిని పరిత్యజించును గాక. దేవుడుమాత్రము పరమభక్తు నెంతగా ప్రేమించునో దుర్జనునికూడ అంతగా ప్రేమించును అని గట్టిగా తెలిసికో. కుమారుడు దెదిగి హంతకుడుగ పరిణమించినను అతనిమీద నతని తల్లి కుండు ప్రేమ తఱుగదు. అట్లే యుండును. అందఱు తల్లుల ప్రేమకారుణ్యములను కలిపినను దేవుని ప్రేమ కారుణ్యములలో కళాంశమైనను కాదు. దేవుని ప్రేమానుగ్రహముల విషయమున నమ్మకము నెన్నడును కోల్పోకుము. అత్యంత నికృష్టపాపులపైనైనను ఆయన సదా తన కన్నుంచియుండును. ఈ సంగతిని గుర్తుంచుకొని హాయిగ నుండుము.

నిన్ను గూర్చి అసంతృప్తిపడకు. నీవు దేవుని బిడ్డవు. నిన్ను గూర్చి అసంతృప్తిచెందుట దేవుని బిడ్డనుగూర్చి అసంతృప్తి చెందుటే. అది తప్పుకదా! నిన్ను ఆదరించుకో, ఏలయన భగవం

తునిపుత్రుడవు కాబట్టి నిన్ను సృజించుట దేవుడు చేసిన తప్పు కాదు. తప్పులకు అతీతుడు కదా దేవుడు. నీద్వారా ఆయన నిర్వర్తింపజేయుపని ఏదో యొకటి ఉన్న దనుట నిజము. అందుకే ఆయన నిన్ని లోకమునకు తెచ్చియున్నాడు. నీకు దేవునందు అనురాగ మెంత మొగ్గునో ఇంద్రియతృష్ణ అంత తగ్గును. సదా సరిదారి లోనే సంచరింప ప్రయత్నింపుము. సత్యపరతను సౌజన్యమును అలవఱచుకో. ఇంద్రియవాంఛలను విడనాడుము. దీనినే నీ లక్ష్యముగ గంతవ్యముగ నుంచుకో. పురోగమనమును సాధింపుము. నడుమ జాఱుపాట్లును పతనములు కల్గిన కల్గును గాక. మరల మరల లేచుచుండుము. ముందున కేగుచుండుము. తుదకు నెగ్గి తీరుదు వని గట్టిగా నమ్ము. నెగ్గువఱకు పట్టుదల వీడకు.

శ్రీరామకృష్ణుడు ఈలాగు చెప్పెడివాడు– నీటికి సొంతరూపము లేదు, ఏ పాత్రలో పోసిన ఆయాకృతిని నొందుచుండును. అట్లే దేవునకు రూపము లేదు. దేవుడు సకలప్రాణులకును దేవుడు. కావున మానవాకృతులను మాత్రమే ఆయన తాల్చుచుండు ననుకొనరాదు. మీ తండ్రి విదేశీయునివేషమును వేసికొను ననుకొనుము. ఆ కారణముచేత నీవు ఆయనను గౌరవింపకపోవు. ఏరూపముదాల్చినను దేవుడు నీ దేవుడే కాబట్టి ఆయనను నీవు సదా ప్రేమించుచుండవలసినదే. ఒక్కొక్కని కొక్కొక్క రూప మిష్టమూర్తి కావచ్చు. విష్ణురూపము వైష్ణవులకు ప్రియము. శక్తిరూపము శాక్తేయులకు ప్రియము. హిందుకుటుంబమున కోడలు, కుటుంబమం దందఱిని ఆదరించును కాని ఆమెకు శయనసఖుడు పెనిమిటియే. అట్లే నీవును దేవు నవతారముల నన్నిటి నాదరింపవలసినదే; కాని నీ జీవితేశ్వరుడుగ నుండవలసినది నీయిష్టమూర్తియే.

గురుభక్తి పరమాదర్శము

రామకృష్ణానందమునకు రామకృష్ణానంద స్వామి మధురమూర్తిభావమైనరీతియే ఆయన జీవితచరిత్రము.

పరిస్థితులతాఱుమాఱును సరిపఱచి మానవతతిని ధర్మపథమున నిలుపుటకు మహాపురుషులవతరించుచుందురు. వారిజీవితములలో సనాతనసత్యములు వ్యాఖ్యాతము లగుచుండును. శ్రీరామకృష్ణు నవతార మట్టిది. అవతారమూర్తులజీవితకార్యములో వారికి సహకరించుటకును అనంతరమునను దానిని సాగించుటకును వారే ఎన్నుకున్న దివ్యానుచరులు వారితో వచ్చుచుందురు. సనా[illegible]లు రామకృష్ణునకు పదునాఱుగు రుండిరి. వారు తమ సర్వస్వమును గురుదేవుని సేవకు అర్పించిరి. శ్రీరామకృష్ణుని చరితమును తిలకించితిమేని ఆయన నాయకరత్నముగ అమరియున్న ఈ శిష్యరత్నమాల మానవతతికి వెలుగుబాటను సమకూర్చిన మహాద్భుతమును గుర్తింతుము. గురుదేవునిలోని ఒక్కొక్కవిశేషము శిష్యులొక్కొక్కరిలో వికాసము నందినది. ఆ పదునాఱుగురు సన్న్యాసశిష్యులలో రామకృష్ణానందస్వామి యొకరు.

ఆయన పూర్వాశ్రమనామము శశిభూషణ చక్రవర్తి. హుగ్లీ జిల్లాలో సనాతనాచారపరు

లైన బ్రాహ్మణకుటుంబములో ఆయన 1863వ సంవత్సరము జూలై నెల 13వ తేదీ జన్మించెను. ఆయనతండ్రి ఈశ్వరచంద్రుడు, గొప్ప దేవీ భక్తుడు. తాంత్రికశాస్త్రములలో సాధనలలో నిష్ణాతుడు. శశి జ్యేష్ఠకుమారుడు. వైదికాచార వాతావరణమున ఎదిగినవాడు. బడివిద్యార్థి దశలో ఆయనప్రతిభ గుర్తింపబడినది. ఎఫ్.ఏ. పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడై బి. ఏ. చదువునకై మెట్రోపాలిటను కాలేజీలో చేరెను. ఆయనకభిమాన విషయములు ఆంగ్ల గీర్వాణసారస్వతములు, గణితతత్త్వశాస్త్రములు. గణితశాస్త్రమందలి ఆయనప్రీతి జీవితాంతమునఅకు నుండెను.

భారతదేశచరిత్రలో 19వ శతాబ్ది ఒక కల్లోలయుగము. ఐహికపరమైన పాశ్చాత్త్యుల సంస్కృతి మనదేశయువకుల చిత్తములను ప్రముచ్చిలించినది. దేశీయాచారములను విస్మరించి వారు పాశ్చాత్త్యరీతులను అనుకరింప జొచ్చిరి. ఆంగ్లేయుల పరిపాలనతోకూడనే అన్యమతాలవారిని క్రైస్తవమతములోనికి ఆకర్షించు పాశ్చాత్త్యసంస్థలు లెక్కకు మిక్కిలిగ వచ్చి చేరినవి. వారిబోధనకు ముగ్ధులై భారతీయులు హిందూ సంప్రదాయాచారములను నిరర్థకము లనియు అంధవిశ్వాసవిలసితము లనియు పరిహసించుచుండిరి. ఆ యదనున భారతీయులలో దూరదర్శులగు మహనీయులు కొంద ఱుండిరి. రాజారామమోహనరాయి బ్రాహ్మసమాజమును స్థాపించెను. ఈసమాజపు ఆధునిక దృక్పథము భారతీయులను కొందఱినైనను మతాంతరులవలలలో చిక్కుకొననీయక కాపాడినది. రాజారామమోహనరాయి కనంతరము విశ్వసంస్తుతినొందిన బ్రాహ్మసమాజనాయకుడు కేశవచంద్రసేను. ఆయనభక్తియు విశాల హృదయమును ధాటీ మండితములైన యుపన్యాసములును ప్రతిభాంచితులైన యువకులను పెక్కండ్రను బ్రాహ్మసమాజములోనికి ఆకర్షించినది.

నరేంద్రుడు (వివేకానందస్వామి) రాఖాలు (బ్రహ్మానందస్వామి) శరత్తు (శారదానంద స్వామి) మున్నగువారితోబాటు శశియు బ్రాహ్మ సమాజోద్యమమున ఎంతయు ఆసక్తినొందెను. నవవిధానమందిరమున కేశవచంద్రసేను నడపుచుండిన ఉపాసనములందు పాల్గొనుచుండెను. బ్రాహ్మసమాజనాయకునకును శశికిని సాన్నిహిత్యము హెచ్చెను. దక్షిణేశ్వరయోగియగు శ్రీరామకృష్ణునకు కేశవచంద్రసేనునకు ఇంతంతనరాని ఆదరమేర్పడినది. ఆయన దక్షిణేశ్వరమునకు తఱచు పోవుచుండెను. శ్రీరామకృష్ణుని ప్రభావము కేశవు నభిప్రాయములందును దృక్పథమందును పరిణామము తెచ్చెను. శ్రీరామకృష్ణునిగూర్చి కేశవచంద్రసేను ఒక వ్యాసమును వ్రాసెను. ఒకమిత్రుడు చెప్పగా విని ఆవ్యాసమును చదివి శశి శ్రీరామకృష్ణుని దర్శింపవలె నని కుతూహలితుడయ్యెను. పెదనాయనకుమారుడగు శరత్తుతోను మఱి కొందఱు యువకులతోను శశి దక్షిణేశ్వరమున కేగెను. శ్రీరామకృష్ణుడు ప్రకృతిమాతనిసుగనియు, ప్రేమకు అమాయికతకు సరళతకు మూర్తిభావమనియు, శశి గ్రహించెను. వచ్చిన జట్టులో శశియే అందఱికంటె పెద్దవాడు గావున శ్రీరామకృష్ణుడు అతనితోనే మాట్లాడెను. ఆధ్యాత్మికజీవితములో వైరాగ్యమెంత యావశ్యకమో ఎంతవిలువగలదో శ్రీరామకృష్ణుడు వివరించెను. "ఇటికలపై పెంకులపై కంపెనీ గుర్తును ముద్రించి పిమ్మట వానిని కాల్చినచో ఆగుర్తులు చెఱగకుండును. అట్లే మీరు ప్రాపంచిక జీవితమున ప్రవేశించుటకు ముందు ఆధ్యాత్మికపరత మీలో ముద్రితము కావలయును. అగునేని, ఐహికములందు సంగము మీకు

కలుగదు.'' అనెను శ్రీరామకృష్ణుడు. తరువాత ఆయన శశిని, ''నీవు సాకారదైవమును విశ్వసింతువా, నిరాకారదైవమును విశ్వసింతువా'' అని ప్రశ్నించెను. అందులకు శశి, ''దేవుడున్నాడను నమ్మకమే నా కింకను గట్టిగా నేర్పడలేదు'' అని బదులు చెప్పెను. ఋజువును సరళమునైన నీ వాక్యమునకు గురుదేవుడు ప్రీతుడయ్యెను. ఇది వారి ప్రథమ సమావేశము. దీని ప్రభావము శశిని శరత్తును పరమహంసయొద్దకు తఱచు వచ్చునట్లు చేసినది. ఏవో అప్రత్యక్షములగు పగ్గములు శశిని రామకృష్ణునొద్దకు ఆకర్షించుచున్నట్లుండెను. శ్రీరామకృష్ణుడు ఇప్పటిచదువులు చదువుకున్నవాడు కాడు. కాని జీవితగ్రంథమున నిమిష నిమిషమునకు సూక్ష్మతర గాఢతర పరమార్థములు ఆయనకు ప్రత్యక్షము లగుచుండినవి.- ఆత్మవిద్యాసారమును తనకు ప్రసాదింపగల గురువు శ్రీరామకృష్ణు డని శశి గుర్తించెను. శశిభూషణుని ప్రవణతలును దృక్పథమును మార్పొందినవి. గురుదేవుని శ్రీచరణములకు తన డెందమును ఆత్మను అర్పించుకొనవలె ననెడి తీవ్రమైన తహతహ అతనికి కలిగెను. ఆధ్యాత్మికతృష్ణ హెచ్చుకొలది చదువులందతనికి రుచి తగ్గెను. గురుదేవుడు అఖండదివ్యతకు మూర్తీభావమని గుర్తించిన శశి గురుసేవకే తన్నర్పించుకొన నిశ్చయించుకొనెను. దక్షిణేశ్వరమునకు తఱచు రాసాగెను.

ఒకనాడు శశి సూఫీగ్రంథము చదువుచు తదేకనిమగ్నుడుగ నుండెను. గురుదేవునిపిలుపు అతనికి వినబడలేదు. ఆయన ముమ్మారు పిలిచిన పిమ్మటనే వినబడెను. అప్పుడు గురుదేవుడు శశిని ''ఇట్లు నీవు సాహిత్యగ్రంథపఠనమున మునిగి కర్తవ్యమును విస్మరింతువేని భక్తి నెల్ల కోల్పోదువు'' అని హెచ్చరించెను. గురుదేవు నాదేశాంతరార్థమును గ్రహించిన శశి వెంటనే తన పుస్తకములను మూటకట్టి గంగలో పాఱవేసెను. వేసవిలో మంచుగడ్డ నారగించుట గురుదేవున కెంతయు ప్రియము. ఒకనాడు మిడియెండలో శశి మంచుగడ్డ తునుకను తన యుత్తరీయమున మూట గట్టుకొని కల్కత్తానుండి దక్షిణేశ్వరమునకు గురుదేవున కర్పించుటకై తెచ్చెను. మహాద్భుత మేమనగా అంత ఎండవేడిమికిని ఆ మంచుగడ్డ కరగలేదు. కొన్నప్పు డెట్లుండెనో గురుదేవుని చేత నుంచినప్పుడు నట్లే యుండెను. శ్రీరామకృష్ణుడు ''ఇది నీభక్తికెంతయు ననురూప'' మని ప్రశంసించెను. గురుదేవుడు వ్యాధిగ్రస్తుడుగ నుండిన దినములలో పరిచర్య చేయుచుండిన శశి ఒకనాటిరాత్రి చలివేళలో గురుదేవుని మలపాత్రమును కడుగుటకై వెలుపలికేగి యుండెను. కప్పుకొనువస్త్రము లేకయే శశి పోయి యుండుటను గురుదేవుడు గుర్తించెను. శశి మరలివచ్చి చూచునప్పటికి గురుదేవుడు దండెమున నున్న యొక దుప్పటిని అందుకొనలేక, అందుకొనుటకు శ్రమపడుచుండెను. చలిచేత గురుదేవుడు శ్రమపడుచున్నా డని ఎంచి శశి, బాగుగా కప్పిపోనైతినే అని విషణ్ణుడై ''నేను వెలుపలికి పోవుటకు ముందు దుప్పటి నిమ్మని ఏల యడుగవైతి'' వని గురుదేవు నడిగెను. గురుదేవుడు ''నాయనా, నీవు పైనొక్కటుండైనను లేక చలిలో వెలుపలికి పోయితివే. నీకైయే నేను దుప్పటి నందుకొన ప్రయత్నించుచున్నా'' ననెను. ఈ గురుప్రేమ శశిని పరమానందభరితు నొనర్చెను.

ఒకనాడు శశి ఏదో పనిమీద తొందరగా పోవుచున్నప్పుడు గురుదేవు డతనిని పిలిచి తన్ను చూపుకొనుచు ''నీకు కావలసినది

ఇదే, ఇదే'' అని చెప్పెను. శ్రీరామకృష్ణుని హృదయమును శశి గ్రహించెను. గురువును ఇష్టదైవమును అభిన్నులనెడి తత్త్వమే నాడు గురుదేవుడు శశికి బోధించినది. నాటినుండి శశి జీవితసారము గురుసేవయే ఆయెను.

వ్యాధిగ్రస్తుడైన గురుదేవుని వైద్యమునకై మొదట శ్యాముపుకూరునకును పిమ్మట కాశీపూరు తోటమాళిగకును చేర్చినప్పుడు శశి ప్రముఖశిష్యులు తమ విద్యాదులకు స్వస్తి చెప్పి గురుదేవుని పరిచర్యకు పూనుకొనిరి. తక్కినవారు చేసిన సేవ కంటె శశిచేసిన సేవ విలక్షణమైనది. శశిపైని గురుదేవు ననురాగమును ప్రగాఢతరమే. గురుదేవుని వ్యాధి యువశిష్యుల నొక్కజట్టుగా చేర్చినది. ఒకనాడు గురుదేవుడు స్వయముగ వారికి కాషాయవస్త్రముల నొసంగెను. రామకృష్ణ సంప్రదాయసన్యాసిపరంపరకు శ్రీరామకృష్ణుడే ఇట్లు శ్రీకారముచుట్టినవా డాయెను. గురుపరిచర్యయే సాధన లన్నిటికంటె మహోదాత్తతరమైన సాధన యను అధ్యవసాయము గల శశి సాధనాంతరానుష్ఠానమున శ్రద్ధ వహింపలేదు. గురుసేవచేతనే అతడు పరిపూర్ణతను సాధించెను. యువశిష్యులెంత మెలకువతో నుపచరించినను గురుదేవుడు 1886-వ సంవత్సరము ఆగస్టునెల 16-వ తేదీ నాడు మహాసమాధినొందెను. శశిదుఃఖము అవధుల నతిక్రమించెను. గురుదేవుని శరీరమునకు దహనసంస్కారము చేసినపిమ్మట శశి అగాధప్రేమాదరములతో అస్థికలను ప్రోగుచేసి మొదట కాశీపూరువనభవనమునకును పిమ్మట బరానగరమఠమునకును చేర్చెను. బరానగరమఠమున శశి గురుదేవుని చిత్రపటమును అస్థికలను కాలము క్రమము తప్పక ఆరాధింపదొడగెను. సజీవుడుగ నుండినప్పుడు గురుదేవు నెట్లుపచరించెనో, ఇప్పుడు గురుదేవునిపటమును అస్థికలను అట్లే ఆరాధించుచుండెను. అతనికే గాక అచటికి వచ్చు నెల్లరికిని గురుదేవుని సాన్నిధ్యము అనుభవగోచరమయ్యెడిది. బిడ్డపోషణమందు తల్లి శ్రద్ధ వహించునట్లుగ సోదరశిష్యుల యోగక్షేమమందు శశి శ్రద్ధ వహించెను. వారు అప్పుడప్పుడు గంటలకొలది ధ్యానసమాధిలో నిమగ్నులై నిద్రాహారముల నైతము స్మరింపకుందురు. వారిని పస్తుండనీయక ఆహార మందచేసెడివాడు శశి. మఠమునకు అది చాల కష్టకాలము. యువసన్యాసులచేత సాయమైనను లేదు. గృహస్థభక్తులు అర్పించుచుండినది చాలకుండెను. అప్పుడు మఠపోషణకై శశి కొన్నాళ్లు చెంతనున్న స్కూలులో ఉపాధ్యాయుడుగ నైతము పనిచేసెను. ఇతరశిష్యులు తపస్స్పృహకును దేశపర్యటనాభిలాషకును లోనై చెఱియొకదిక్కున కేగిరి. మఠమున నున్న వారి నుపచరించుచు గురుదేవు నారాధించుచు తావు కదలకుండినవాడు శశి ఒక్కడే.

వివేకానందస్వామి మొదట రామకృష్ణానందస్వామి అను పేరును తా నుంచుకొనగోరె నట. పిమ్మట ఆపేరుదాల్చు నర్హత తనకంటె శశి కెక్కువ యని గుర్తించి ఆపేరు అతనికే యుంచె నట.

భక్తిశ్రద్ధలకు శశి మూర్తీభావము. అయస్కాంతముగ మారొందిన ఇనుపతునుక అయస్కాంతముగనే యుండునటుల పరమహంసదేవునొద్దనుండి సముత్సాహమును గడించిన శశి జీవితాంతమువఱకు దానిని నిలుపుకొనెను. శ్రీరామకృష్ణునందలి యతనిభక్తి అప్రకంప్యమైనది. గురుదేవుని చిత్తరు వతనికి, చిత్తరువు కాదు, సాక్షాద్గురుదేవుడే. కావుననే పంద్రెం

డేండ్లకాలము స్థానచలనము లేక గురుదేవా రాధనాతత్పరుడుగ నతడు గడపెను. గుడిలో గురుదేవు నాయన ఆరాధించుచుండచూచుట ప్రేక్షకులకు నేత్రపర్వమైన మహోత్సవము. జీససుక్రైస్తుశిష్యుడగు "పాలు" యోగి "నేను జీవించిలేను. నాలో జీవముగ నుండునది క్రైస్తుదేవుడే" అనెనట. అట్టిదే శశిభూషణుని గురుసమర్పితజీవితమును.

మాతృశ్రీ శారదాదేవి గురుదేవుని శక్తి అనియే శశి విశ్వాసము. మాతృదేవి గురు దేవుని మూర్త్యంతరమే అనుట అతని యధ్యవ సాయము. రామేశ్వరయాత్రావ్యాజమున దక్షిణభారతదేశమునంతటిని మాతృదేవి శ్రీచరణాంకితముగ నొనర్చి పవిత్రీకరింపవలె ననుట శశి కుండిన మహాభిలాషలలో నొకటి. 1910 లో ఆ మహాభిలాష ఆయనకు తీరినది.

గురుదేవుని చరమదశనుగూర్చి శశి ఇట్లు చెప్పెను: "దేహమును త్యజించిన క్షణము రామకృష్ణుడు జీవితమునకంతటికిని అత్యంతానందమును బ్రహ్మానందము ననుభవించెను. ఆనందరోమాంచ మాయన దేహమున నేను కంటిని."

తనకు ఉక్కగ ఉన్నప్పుడు శశి గంటల కొలదిగ శ్రీరామకృష్ణుని పటమునకు విసన కఱ్ఱతో గాలి వీచుచుండెడివాడు. ద్దవాన కురిసినప్పుడు మఠమున ఉఱు పుండెడిది. వానచినుకులు గురుదేవుని పటముపై పడ నీయక సగము రాత్రిలో శశి గొడుగు పట్టుచుండెడివా డట. పటమును ఉఱుపు లేని చోటికి మార్ప రాదా యనిన "గురుదేవునకు నిద్ర చెడును" అని శశి చెప్పు జవాబు. గురుదేవుని పటము నెదుట నైవేద్య ముంచునప్పుడు చెంతనే స్టౌ ఉంచుకొని పదార్థములను వేడివేడిగ సమర్పించెడివా డట. ఆశ్చర్యమే మనగ ప్రేక్షకులకును అచ్చట గురుదేవుని సాన్నిధ్యము తోతెంచుచుండెనే కాని ఎవరును శశిని వెఱ్ఱివా డనుకొనలేదు. ఒకదినము శశి మఠావరణమందలి పచ్చిక మొదలైనవానిని చెక్కించి జల్లెడపట్టించి ముండ్ల నెత్తిపాఱవేయించెను. ముందుదినము సాయంకాలము గురుదేవుడు ఆ ప్రదేశములో సంచరించుచుండుట ఆయన ప్రత్యక్షముగ చూచె నట. గురుదేవునికాళ్లకు గ్రుచ్చుకొన కుండుటకె ముండను పాఱవేయించె నట. ఏ పదార్థమునుగాని గురుదేవునకు సమర్పింపక శశి భుజింపడు. ఆయనకు నివేదించిన పదార్థ ములనే తాను భుజించును. ఇందుకు ముచ్చట గొలుపు ఉదాహరణములు రెండు. (1) ఒక రింట అతిథిగ భుజింప శశి కూర్చుండెను. ఆ యింటియజమానురాలితో అమ్మా, మీరు నాకు వడ్డింపనెంచిన పదార్థముల నన్నిటిని ఒక్కసారిగానే వడ్డింపుడు' అని కోరె నట. ఆలాగు వడ్డించినైన దని ఆమె చెప్పినపిమ్మట శశి ఆ పదార్థములను మొదట గురుదేవునకు నివేదించి పిమ్మట భుజింప నారంభించెను. ఆరంభించిన పిమ్మట ఆ యింటియజమాను రాలు "అయ్యో, నెయ్యి వడ్డింప మఱచి పోయితి" నని చెప్పి వడ్డింప నేతిని తెచ్చెను శశి "గురుదేవునకు నివేదించినదానినే కాని నేను భుజింపను. నెయ్యి లేకే గురుదేవునకు నివేదించిన పిమ్మట నేనును నెయ్యి లేకే భుజింతును గాని, వేసికొనను' అని నిరాక రించెను. (2) రామకృష్ణానందస్వామి కొక ప్పుడు మధుమేహవ్యాధి వచ్చినది. అందుకు వైద్యులు వరియన్నము కూడదనియు గోధుమ యన్నము భుజింపవలయు ననియు విధించిరి. గురుదేవునకు ప్రియములైన వస్తువులనే ఆయ

నకు నివేదింపవలయు ననియు ఆయన భుక్త శేషమునే తాను భుజింపవలయు ననియు శశికి జన్మవ్రతము. గురుదేవునకు మధుమేహవ్యాధి లేనందున వైద్యులు చెప్పిన నియమమునకు ఆయనను లోబఱుపరాదు. ఆయన ఆరగింపని దానిని తాను భుజింపడు గావున శశి వైద్యుల యాదేశమును త్రోసిరాజనెను.

కోయంబుత్తూరులో ప్లేగువ్యాధిచే ఒక కుటుంబమున పెద్దలందఱును మరణించి ఇద్దఱు శిశువులు దిక్కులేనివారుగ మిగిలిరి. వారి పరిస్థితిని చూచి శశిమహారాజు హృదయము కరగెను. వారిని తనపోషణలోనికి తీసికొనెను. ఇదే మదరాసున రామకృష్ణమిషను విద్యార్థుల వసతిగృహము (స్టూడెన్ట్సుహోము)నకుపునాది.

శశికి గురుదేవునం దెంతభక్తియో సోదర శిష్యులందు ముఖ్యముగ శ్రీవివేకానందబ్రహ్మానందస్వాములందు అంత భక్తియే. పండ్రెండేండ్లు శ్రీరామకృష్ణుని అస్థికల నారాధించుచు తావు తలగకుండిన శశి "నీవు వెంటనే మద్రాసుకు చేరి కేంద్ర మేర్పఱచి గురుదేవుని సందేశమును దక్షిణభారతదేశమున ప్రచారము చేయవలసినది" అని శ్రీవివేకానంద స్వామి ఆదేశింపగనే ఆ మాటను వేదవాక్యముగ తలదాల్చి మఱునాళలోనే మద్రాసుకు చేరెను. గురుదేవు నస్థికల నారాధించు టెటువంటిదో గురుదేవునకు పరమాదరపాత్రమైన వివేకానందస్వామిమాటను పాటించుటయు అట్టిదే. శ్రీబ్రహ్మానందస్వామి మద్రాసునకు విచ్చేసినప్పుడు సదస్యులకు ఆయనను పరిచయము చేయుచు రామకృష్ణానందస్వామి పల్కిన మాటలు: "మీరు గురుదేవుని చూడ లేదు. గురుపుత్రుని చూచుచున్నారు. పుత్రునిచూచినవారు తండ్రిని చూచినవారే."

రామకృష్ణానందస్వామి మద్రాసులో మొదట కొంతకాలము ఐస్‌హౌస్‌లో నుండెను. ధనాభావముచే దినములు గడచుట అత్యంత కష్టముగ నుండిన యాకాలమున శశిమహారాజుపడిన శ్రమ ఇంతంతకాదు. కొన్ని యేండ్లకు మైలాపూరుబ్రాడీసు రోడ్డులో ఇప్పటి మఠమున్నచోటనే ఒకప్రాతయింటికి శశి తన వాసమును మార్చుకొనెను. తానే వంటవాడు. తానే బంటు. అన్నిపనులను తానే నిర్వహించుకోవలసియుండెడిది. అప్పటి కింకను ట్రాముల బస్సుల సౌకర్యము లేదు. నగరమున ఏమూలకు పోవలసినను జట్కాబండ్లలోనే పోవలయును. అందుకు ధనవసతి చాలనప్పుడు కాలినడకన పోవలసినదే. ప్రయాణ సౌకర్యములు అంతతక్కువగ నుండిన ఆకాలమున స్వామి నగరమున పలుచోట్ల తరగతులు నడపుచుండెను. రామకృష్ణానందస్వామి వివేకానందస్వామి వంటి వాగ్ధాటికలవాడు కాడు. పెద్దసదస్సులను ముగ్ధమొనర్చు వక్తృత్వము ఆయనకు లేదు. కాని చిన్న తరగతులలో ఎంతగడ్డువిషయములైనను శ్రోతల చిత్తముల కెక్కించు వ్యాఖ్యాననైపుణి శశికి కలదు. మొదట కొన్ని దినములలో తరగతులకు వచ్చువారి సంఖ్య తక్కువగ నుండినను సందేశమాధుర్యమును రుచిచూచిన పిమ్మట శ్రోత లెక్కువ రాసాగిరి. తరగతులలో పెక్కండ్రున్నను, ఒక్కరే యున్నను స్వామి శ్రద్ధోత్సాహములలో నిసుమంతయు భేదముండదు. శ్రోతలు ఒక్కరైనను లేనప్పుడు సైతము స్వామి ఏర్పాటైన చోటికి పోయి ఉపన్యాసవేదికపై కూర్చుండి పాఠము చెప్పవలసినంతసేపు ధ్యానసమాధిలో నుండి మరలెడివాడు. తన్ను కర్తగ ఆయనతలంపలేదు, తాను గురుదేవునిచేతి పనిముట్టనియే ఆయన యధ్యవ

సాయము. కావున గర్వగంధమైనను ఆయనలో లేదు. చమత్కారముగ ఆయన ఈలాగు చెప్పెడివాడు, "పేనాకు చైతన్య మున్నచో నే నెన్ని పుటలు వ్రాయుచున్నా నని అదియు గర్వింపవచ్చును. వ్రాయసగాడు ఉపయోగించుకొనని దే వ్రాయజాలని పేనా వ్రాయుచున్నది నేనే" అని తలంచిన నెట్లుండునో కర్తలమని మనము తలంచుకొన్నను అట్లే యుండును.

కాలక్రమమున గురుదేవుని సందేశము మద్రాసునుండి బెంగుళూరు, మైసూరు, తిరువనంతపురము మొదలైన ప్రాంతములకు వ్యాపించి అచ్చట కేంద్రము లేర్పడినవి. బర్మాలోకూడ రామకృష్ణానందస్వామి గురుదేవుని సందేశమును చవిచూపి భక్తబృందము నేర్పఱచెను. పనులయొత్తిడికి ఆయన దేహమిక నోర్వజాలని లక్షణములు కనిపింప జొచ్చెను. దేహబాధలు ఎక్కువయ్యెను. వైద్యులు వ్యాధిని క్షయ అని నిర్ణయించిరి. కొన్నాళ్లు బెంగళూరి వాతావరణమున నున్నను ఆయనశరీరపరిస్థితి బాగుపడలేదు. ఐనను సర్వమతాధిపతియైన శ్రీబ్రహ్మానందస్వాముల అనుమతి అందువఱకు రామకృష్ణానందస్వామి మదరాసును వీడనిష్టపడలేదు. తరువాత నే ఆయన కల్కత్తాకు చేర్పబడెను. ఎట్టివైద్యలోపమును లేకున్నను దేహస్థితి నానాటికి తీసికట్టై 21-8-1911 వ తేది నాడు స్వామి మహాసమాధి నొందెను.

తే 4-9-1911 ది నాడు పచ్చెయప్ప హాలులో కూడిన పౌరమహాసభలో అధ్యక్ష్యమును వహించిన న్యాయమూర్తి మాన్యశ్రీ పి. ఆర్. సుందరయ్యరుగారు ఇట్లు వాక్రుచ్చిరి. —శ్రీరామకృష్ణ సంప్రదాయమునకు చెందిన సన్న్యాసులలో రామకృష్ణానందస్వామి అతి విఖ్యాతులలో నొకరు. లక్ష్యములం దేమి, కార్యక్రమమం దేమి రామకృష్ణసేవాసంఘము (మిషను) అనన్యాదృశమైనది. ఈ సంఘసాధువులు నిస్స్వార్థబుద్ధితో లౌకిక నైతిక పారమార్థిక రంగములలో ప్రజాసేవకే తమ జీవితముల నర్పించుకొన్నవారు. మన తత్త్వశాస్త్రమును సంస్కృతియు సర్వమానవాంగీకారోచితము లని నిరూపించిన ప్రముఖులలో రామకృష్ణానందస్వామి యొకరు.........ఎంతో ప్రజోపయుక్తములగు గ్రంథములను ఆయన రచించియున్నాడు. ఆయన సాధించిన గొప్పకార్యములను సాధింప నొక్కని కెట్లు సాధ్యమగు నని నేను తఱచు అచ్చెరువొందుచుందును. అటువంటి ధన్యజీవులు, అమరజీవులే.

భరతమహిమ

కీ. శే. మహోపాధ్యాయ దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు

(గతసంచికతరువాయి)

అరణ్యములలో సంచరించునపుడు సింహశార్దూలములపాలైరో, పిశితాశనుల చేతులనేపడిరో, ప్రవాహములు, వనవహ్ని, ఇత్యాది సందర్భములనే చిక్కుకొనిరో ఈపదునాల్గేండ్లలో జానకీసహితులైన రామలక్ష్మణు లెట్లయిరో-భరతునకుఁజింత యపారమయ్యెను. పదునాలుగేండ్లకు శ్రీరాముఁడు మరలివచ్చునని యనుకొనుచున్న భరతుని యాశ వ్యర్థమే యయ్యెనా? ఆయన వారి యరిష్టనివృత్తికై

నందిగ్రామమునఁ గావించుచున్న శాంతి క్రియలు నీటనే గలసెనా ?

ఒక్కనాఁటి సాయంసమయమున సంధ్యాకార్యములు దీర్చి భరతుఁడు వసిష్ఠాదిసహితుఁడై యగ్నిసాన్నిధ్యమునఁ గూరుచుండి యుపనిషత్తులు చెప్పుచున్న బ్రాహ్మణులతోడ నర్థవిచారము చేయుచుండెను. వేదపఠనానంతరము బ్రాహ్మణులు పోఁగా, భరతుఁ డీశ్వరధ్యానతత్పరుఁడై కొంతతడవు కన్నులు మూసికొని కూరుచుండెను. "శ్రీరాముఁడు క్షేమముగా నున్నాఁడు. జానకీసహితుఁడై లక్ష్మణునితోడ లంకనుండి పుష్పకవిమానమునవచ్చి భరద్వాజాశ్రమముననుండి యీ శుభవార్త ముందుగా మీకుఁ దెల్పుటకు నన్నంపినాఁడు" అనుమాటలు భరతునకు శ్రుతిగోచరము లయ్యెను. 'ఇదియేమి స్వప్నమా? కాక మనోవికారమా?' యని భరతుఁడు కన్నులు దెఱచి చూచునంతకుఁ దనయెదుట, మేరుపర్వతమువలెఁ బచ్చని కమనీయవిగ్రహమును, మిక్కిలి యెఱ్ఱవాఱిన నెమ్మొగమును పిశంగనేత్రములును వెలుఁగ బ్రహ్మవర్చస్వియైన యొక్కకపిశ్రేష్ఠుఁడు పొడకట్టెను. "నేను హనుమంతుఁడనువాఁడను. వాయుదేవుని కుమారుఁడను. శ్రీరాముని దాసుఁడను. నేను మాయావులైన రక్కసులలో నొక్కరుఁడ గాను. అట్టివారెల్ల లంకలోనే నిహతులైరి. నన్ను సంశయింపకుము" అని తన్నుఁ దా నెఱింగించుకొని శ్రీరాముఁడు చిత్రకూటము వదలినదిమొదలు, అంతవఱకు జరిగిన సంగతులన్నిటిఁ బూసకూర్చినట్లు భరతునకుఁ జెప్పెను. భరతుఁడు ముహూర్తమాత్ర మానందముచేతఁ బరవశుఁడై యేమియుఁదోఁప కూరకుండెను. "వానరోత్తమా, ఇట్టి శుభవార్త దెచ్చి నా ప్రాణములు నిల్పిన నీమేలునకుఁ బ్రతిక్రియయేదియో నాకుఁ దోఁపకున్నది. స్వామిభక్తిభరితుఁడవైన నిన్నుఁ జూచుటచే నాజన్మము సఫలమైనది" యని యాంజనేయుని గౌఁగిలించుకొని సత్కరించి యందఱ కెఱింగించి భరతుఁడు సపౌరపరివారముగాఁ దల్లులతోడఁ బురోహితులతోడ రాముని సందర్శింపఁబోవుటకు బయలువెడలెను. ఈలోన శత్రుఘ్నుఁడయోధ్యాపట్టణము నపూర్వశృంగార కలితమ్ముగా నలంకరింప, నందిగ్రామమునుండి యయోధ్యకుఁ బోవుమార్గము నత్యంతసుగమమ్ముకావింపఁ దగువారి నాజ్ఞాపించెను.

భరతాదులు వాలుకినదియొద్దకుఁ బోవునంతకు వానరులు గోమతీతీరమును దాఁటి యుండిరి. పైక్షణములోన శ్రీరాముని పుష్పకమెల్లరకు దృగ్గోచరమయ్యెను. అప్పుడు వనవాసదీక్షఁజేసి గుఱుతింపరాకయున్న రామలక్ష్మణులను, సీతాదేవిని, బూర్వపరిచయములేకునికి నజ్ఞాతులైయున్న సుగ్రీవవిభీషణాదులను హనుమంతుఁడు పేరుపేర భరతునకుఁ గౌసల్యాదులకును జూపి యెక్కపెట్ట శ్రీరాముని విమానము నొద్దకుఁబోయి భరతాదులు వచ్చియున్నారని విన్నవించెను. పుష్పకము ధరణీతలమునకు దిగియె. అప్పుడు రథముడిగ్గి తలఁ దాల్చుకొని తెచ్చుచున్న పాదుకలనుబట్టి గుఱుతింపఁగలిగెఁగాని కాకున్న శ్రీరాముఁడు భరతుని గుఱుతింపనే నేరఁడు. కట్టుకొని యున్న కృష్ణాజినములు, ధూళిధూసరితములైన మేనులు, వ్రేలాడు జడలు, కృశాంగములునై తాపసవేషములతో దూరముననుండి వచ్చుచున్న తమ్ములనుజూచి శ్రీరామునకే యాశ్చర్యము కలిగెను. కౌసల్యాదులును గలసికొనిరి. ఈ సమాగమమున నన్నదమ్ములకును, దల్లులకును, బౌరులకును, ఎల్లరకుఁ గలిగినమహోల్లాసము వర్ణనాతీతమైయుండెను.

దశరథుఁడు లేని కొఱంత యొక్కఁడుండఁబట్టి సరిపోయెఁగాక, కాకున్న నియ్యనిర్వాచ్య మహానందసముద్ర మగ్నులైన వీ రేమై యుందురో!

భరతుఁడు పాదుకలు రాముని కాళ్ళఁ దొడిగి "నృపోత్తమా, నీయాజ్ఞఁ జేసి నీకు భృత్యుఁడనై యీ పదునాలుగేండ్లు రాజ్యభారము వహించితిని. నిన్ని యయోధ్యా పట్టణమునఁ గలసికొని, యీ రాష్ట్రమును మరల నీకప్పగింపఁగలుగుటఁ జేసి, నాజన్మము సఫలమైనది. నేను కృతార్థుఁడను. మాతల్లి కైక యొక్కకోర్కెయు, నటపై నాసంప్రార్థనమును నీవాచరించుటచేత మాకు మఱవరాని మహాగౌరవము నాపాదించితివి. ఇంతకన్న నేను గోరఁదగిన యభ్యుదయ మేమియును లేదు" అని చెప్పి భరతుఁడు నమస్కరించెను. దేవతలు కుసుమవృష్టి గురిసిరి. ఆవల నందఱును నందిగ్రామమునకుఁబోయి యక్కడ నలుగురుకుమారులును దీక్షా విసర్జనము గావించుకొని, సముచిత వసనభూషణాదులు ధరించి, నూత్నశృంగార కలితమైన సీతా దేవితో సకలపరిజనముతో నయోధ్యాపట్టనము చేరి యక్కడ నపూర్వవిభవముతో, అమరావతీపట్టణమునందు దేవేంద్రుఁడువలె వసిష్ఠాది మహామునులచేత శ్రీరాముఁడు పట్టాభిషిక్తుఁ డయ్యెను.

చ. కరగతమైనరాజ్యరమఁ గాసునకుం గొన కార్యధర్మసు
స్థిరత నఖండసంపదలు జ్యేష్ఠునకిచ్చె; నతం డయోధ్యకుం
మరలెడు నంత కుగ్రనియమమ్ములఁబుచ్చెఁ జతుర్దశాబ్దముల్
భరతుని సత్ప్రవర్తనము, పాఠకులార, తలంచిచూడుఁడీ.

చ. ఎఱుఁగమె యన్నదమ్ములను నెందఱనో సహజార్థధర్మముం
జెఱిచినవారి; స్వార్థరతిచేఁ గపటాత్మకులైనవార; న
త్తెఱఁగునగాక విశ్వజగతీ స్పృహణీయ చరిత్రుఁడైన యీ
భరతుని మర్త్యమాత్రుఁడనవచ్చునె? దేవుఁడ యంట పొచ్చెమే ?

సీ. తనకురాజ్యముగూర్పఁ దల్లిగావించిన కుటిలతంత్రమున కీకొనఁగలేదు;
ఆవల వసిష్ఠాదు లర్థవాదములాడ వెసఁ దదుక్తులు చెవిఁబెట్టలేదు;
అడవి శ్రీరాముండె యా దేశమిడ రాజ్య మింపారఁ గొననిచ్చగింపలేదు;
కడువిరాగులనైన నుడికించు నలదురాశాపిశాచికిఁ జోటొసంగలేదు;

తే. ధర్మనిష్ఠాభిరతియు - సోదరజనైకపరతయును దోఁపఁ గార్యముల్ జరపినాఁడు;
ధరణి రాజ్యమ్ము తృణమట్ల దలఁచినాఁడు; భరతునకు సాటి యన్యుఁడొక్కరుఁడు గలఁడె?

సీ. పితృవాక్య పాలనవ్రతమూని దండకాటవి కేగినట్టి రాఘవునికంటె
పతిసేవనాసక్తి నతనివెంబడి వనస్థలి సేగివడినభూతనయకంటె
నిదురయు నోరె మన్నియుమాని వారిరక్షణ దీక్షఁగొన్న లక్ష్మణునికంటె
ప్రభుభక్తిఁ గడలిగోష్పదమట్ల దాఁటి రావణునెదిర్చిన గాడ్పుపట్టికంటె

తే. భ్రాతల పరోక్షమున భ్రాతృభక్తి నెఱపె; సిరి మరులుగొల్ప వికృతులు పొరయకుండె;
అన్న కమృతమ్మునిడి నీరమానెఁ దాను! భరతుఁ డప్రాకృతుఁడొ? గాక ప్రాకృతుండొ?

చ. ఎదుటన యుండె రామవిభుఁ, డేమివిచిత్రము లక్ష్మణుండు బె
ట్టిదపువ్రతంబునల్పెనన? డెందము భ్రాతృపదక్షమమ్మగాఁ
బదియును నాలుగేఁడులు తపంబొనరించె నితం డయోధ్యలో;
నదురిత శీలుఁ డీభరతునట్టిరు తమ్ములుగల్గిరేయెటన్ ?

మ. కతయో, గాకయథార్థమో? యె టయినన్ గాకుత్థ్సచారిత్ర మం
చితమై యెందఱ సీతలన్ భరతులన్ శ్రీరాములం గూర్చె భా
రతవర్షమ్మున; దాదృశాశయమహాగ్రంథైక నిర్ణేతకున్
నతిగావించెదఁ బుట్టపుట్టువునకున్ జ్ఞానైకవారాశికిన్.

వాలివధాంతర్య సందేశం

శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య శ్రీ కేశవతీర్థస్వామివారు

శ్రీమద్రామాయణంలో శ్రీరాముడు వాలిని వధించినవిధానమును, అధర్మమని కొంతమంది గర్హిస్తుంటారు. కొందరు పండితులుసైతం, ఈ విషయంలో సంశయగ్రస్తులుగావటం శోచనీయం. తన్ను ముఖాముఖిగ నిందించి, శ్రీరాముని సమాధానంతో సంతృప్తుడై, తుదకు సదమలజ్ఞానసంపన్నుడై శరీరమును త్యజించి శాంతిపదము నధిష్ఠించాడు వాలి. వాలి సంతృప్తుడైనా, రాముడు చేసింది అధర్మమని వాలితరఫున వాదించే న్యాయవాదులుమాత్రం, నేటికి కూడా నిలిచియుండడం అతివిచిత్రవిషయం. వాలివధవిధానమును ధర్మంగా గ్రహింపలేకపోవడానికి కారణాలు–ఒకటి శ్రద్ధతో, వినిర్మల హృదయంతో, రామాయణమును అధ్యయనం చేయకపోవడం; రెండవది అపరిణతబుద్ధి. విషయాలను తలక్రిందుగా పరిస్తే సత్యం గోచరం కాదు. సక్రమావలోకనం, సంస్కృతి, మనకత్యవసరం. ఋషివాఙ్మయమును గ్రహించడానికి శుష్క–పాండిత్యాలు, శూన్యహృదయాలు పనికిరావు. సదాచారశిక్షణ కావాలె; సత్యవైదుష్యం కావాలె. శ్రీరామభగవానుడే వాలితో ఇట్లన్నాడు: "సూక్ష్మః పరమ దుర్జ్ఞేయ స్సతాం ధర్మః ప్లవంగమ। హృదిస్థ స్సర్వభూతానా మాత్మావేద శుభాశుభమ్." ఓ వానరుడా, ధర్మం సూక్ష్మమైంది. పండితులకుగూడ పరమదుర్జ్ఞేయమైంది. ధర్మాధర్మములు సర [illegible] ్యమియైన పరమాత్మకే తెలుసు.

ఈవిషయాన్నే మహాభారత మిట్లు చెప్తుతున్నది :

"సూక్ష్మా గతిర్హి ధర్మస్య,
దుర్జ్ఞేయా హ్యకృతాత్మభిః

ధర్మగతి అతిసూక్ష్మం. అది అసంస్కృతహృదయులకు అగ్రాహ్యం. అందుచేత ఆత్మ

జ్ఞానులైన - బ్రహ్మనిష్ఠులైన - అంతర్యామి సుశ్రోతలైన మహాత్ములే ధర్మాధర్మవివేచనం చేయగలుతారని మనం గ్రహించవలసి యున్నది. నారాయణుడైన శ్రీరాముని ధర్మ తత్త్వం వానరుడైన వాలి కెంత తెలుసో, అజ్ఞానులైన నరులకుకూడా అంతే తెలుస్తుంది.

శ్రీరామచంద్రుడు సాక్షాద్ధర్మముయొక్క అవతారం. అధర్మమును కూలద్రోయడానికి, ధర్మమును పరిరక్షించడానికి భూమియందవతరించినసాక్షాద్భగవానుడు శ్రీరామచంద్రుడు. కళ్లు తిరుగుతుంటే, ఇళ్లు తిరుగుతున్నట్లు కన బడినమాదిరి అధర్మహృదయులకు శ్రీరాముని ధర్మగతి అధర్మవర్తనంగా గోచరిస్తుంది. ఇది విభ్రాంతి ప్రభావం.

ఉత్తమక్షత్రియుడు- ప్రభువు - ధర్మాధర్మ వివేచనసమర్థుడు-శాస్త్రవిశ్వాసి - దయాహృదయుడు-సర్వహితంకరుడు-ధర్మరక్షకుడు - దుష్ట శిక్షకుడు నైన శ్రీరాముడు, నిరపరాధి యైన తన్ను వేరొకనితో యుద్ధంచేస్తున్న సమయంలో చెట్టుమాటున నిలిచి, బాణఘాతంతో సంహరించడం అధర్మమనీ, ఎదురుగా నిలిచి పోరక పోవడం మోసమనీ, వానరుడైన తన్ను నిష్ప్రయోజనకరంగా చంపడం అన్యాయమనీ, వాలి శ్రీరాముని అనేకవిధాల నిందించాడు. అజ్ఞ మానవులకుకూడా ఇదే దృష్టి ఉంటుంది. వాల్మీకి రామాయణంలో శ్రీరాముడు వాలికి చెప్పిన సమాధానం సక్రమంగా పఠిస్తే చాలు; సంశయనివృత్తి కలుగుతుంది. వాలివధాంతర్య సందేశ మిక్కడ నిర్వచింపబడుతున్నది; వాలి తన్ను ధర్మవిదునిగా, శ్రీరాముని అధర్మపరునిగా, అజ్ఞానంచేత ఎంచుకొన్నాడు. ఈ విపర్యయదృష్టిచేత అతనికి రామకార్యమంతా అధర్మంగా తోచింది. శుష్కపండితుడైన వాలికి ధర్మానుభూతి లేదు. ధర్మాచరణమూర్తి యైన శ్రీరాముని ధర్మపులోతు లాతడు గ్రహించ లేక నిందించాడు. సూర్యునిలో చీకటి పుట్టని రీతి, శ్రీరామునిలో అధర్మం ఆవిర్భవించదు. ధర్మదేవతయొక్క విశ్వరూపసందర్శనం చేయ గలిగినప్పుడే, ధర్మలీలావివిధవిన్యాసములను మనం గ్రహించగలం.

శ్రీరామకృత వాలివధ విధానం - ప్రభుని యొక్క, పరమేశ్వరునియొక్క ధర్మానికి ఏ మాత్రం విరుద్ధమైనది కాదు. ఉత్తమక్షత్రియ ధర్మాన్ని రాము డనుష్ఠించాడు. నిరపరాధిని రాముడు సంహరించలేదు. కామకాంచన లోలుడై, ధర్మమును విస్మరించాడువాలి, కాదా మరి? సుగ్రీవుడు బ్రతికి ఉండగానే, తమ్మునిభార్యను "రుమను" వాలి అపహరించి, సుగ్రీవుని రాజ్యమునుండి వెడలగొట్టి, కోమార్తెతో సమానురాలైన "రుమ"తో కామోపభోగముల నాసించాడు. వానరజాతి ధర్మాన్నికూడా అత డతిక్రమించాడు. పరస్త్రీ లోలుడు, పరస్త్రీ లుబ్ధుడు, మదోన్మత్తుడు అయినవాలిని నిగ్రహించడం - నరపాలుడైన నారాయణుడైన శ్రీరామునికి ధర్మమే. తన సామ్రాజ్యంలోని పీడితప్రజలను రక్షించడం, పరపీడాపరాయణులను శిక్షించడం ప్రభు ధర్మం. పరమేశ్వరధర్మం. ఒకడు విశ్వంలో ఏ అపకారం చేసినా, విశ్వేశ్వరునికి చేసినట్లే, అందుచేత వాలి రామాపరాధే. శ్రీరాముడు ధర్మదేవత. ధర్మమును అగౌరవిస్తే శ్రీరాముని అగౌరవించినట్లే. అందుచేత వాలి వధార్హుడైనాడు.

"శ్రీరాముడు సీతకొఱకు సుగ్రీవునకుసహాయ పడ్డాడు. కాని ఆశ్రితుడని సహాయపడ్డాడా?" —అనే ప్రశ్న వస్తుంది. వాల్మీకంలో శ్రీరా

ముడే వాలితో, సుగ్రీవుడు నాకు లక్ష్మణునివలె ప్రియుడు. సీతాన్వేషణమనేది మా స్నేహ ఫలం కాని, స్నేహబీజం కా''-దని చెప్పాడు. సీతకొఱకే సుగ్రీవునిపక్షం వహించి, రాముడు వాలిని వధించినట్లైతే-వాలి అన్నట్లు, వాలితో రాముడు స్నేహంచేస్తే, వాలివల్ల అనాయాసంగా సీత లభించేదేకదా! అందుచేత సుగ్రీవ మైత్రిగాని, వాలివధగానీ, శ్రీరాముడు సీతార్థం చేయలేదు. సీతాశోకనివారణం రామునికెంత స్వీయవిషయమో, సుగ్రీవునివంటి ఆర్తుల నను గ్రహించడంకూడ రామునికంతకంటె స్వీయ కృత్యం. ఆశ్రితజనుల దుఃఖదశను పరికించినప్పుడల్లా శ్రీరాముడు సీతాదుఃఖమును విస్మరించడం మన మనేక సందర్భములలో చూస్తాము. సీతారామకల్యాణం, సీతారామ వనగమనం, సీతారామవియోగం, ఆర్తరక్షణ కొఱకే - అజ్ఞశిక్షణకొఱకే, 'సీతకొఱకైతే నాసహాయం నీకు ఎక్కువ ఉపకరించేది గదా! ఆహారం కొఱకైతే, కోతిమాంసం అభక్ష్యం కదా!'' అని వాలే అన్నాడు. అందుచేత వాలి వధ స్వార్థప్రేరితం కాదు. శ్రీరాముని నయ భయశిక్షణ లన్నీ-జీవుని అనుగ్రహించడానికే.

ఇంకొక ప్రశ్న: ''ముందుగా శ్రీరాముడు సామదానభేదోపాయాలను ఉపయోగించి వాలిని సుముఖుని చేసికోవచ్చు కదా'' అని. సామదానభేదోపాయాలు, శిక్షార్హుడైన లోకాపరాధివిషయంలో కాదు. వాలిదుర్మదం శిక్షార్హమైందే. అర్ధాంగియైనతార చెప్పింది; ఆతడు వినలేదు. ప్రియురాలిమాటలే వినని వాడు ఇంకొకరిమాటలు వింటాడా? ''సుగ్రీవుడు శ్రీరాముని బాహుబలాశ్రితుడు'' - అని వాలి వినికూడా ఉద్ధతుడైనాడు. సర్వజ్ఞుడైన శ్రీరాముడు, వాలి వధార్హుడే అని గుర్తించాడు. స్వీయవిషయంలో శ్రీరాము డపరాధి కోటిని సహిస్తాడని, తన ఆశ్రితుల విషయంలో ఒక అపరాధంకూడా క్షమించడని, శ్రీ తులసీ దాసువా రంటారు. సరే, వాలి వధార్హుడే గనుక శ్రీరాముడు సంహరించడం న్యాయ్యమే. ''మరి చెట్టుమాటున దాగి, సుగ్రీవునితో యుద్ధం చేస్తున్న వానిమీద బాణప్రయోగం చేసి సంహరించడం అధర్మం కాదా?'' అని ప్రధానప్రశ్న. ఈఘట్టం అత్యంత గంభీరమైంది. రసవంతమైంది. పరమార్థగర్భితమైంది. మంచి వానిలోని చెడుగును గానీ, చెడువానిలోని మంచినిగాని, ఏమాత్రము దాచక ప్రకటించిన మహర్షి వాల్మీకి, శ్రీరాముని ధర్మస్వరూపునిగా సర్వత్ర పేర్కొనిన విషయం మనం కనీసం కొండగుర్తుగా పెట్టుకోవలసి యున్నది.

ముందు నరపాలధర్మానుసారం విషయం వివృతం చేయబడుతున్నది. వాలి జాతినిబట్టి మృగం. గుణాన్నిబట్టికూడా మృగప్రాయుడు. రాజులు వనమృగాలను వేటాడడం విహితం. మృగయాధర్మంలో ఎదుటబడిగాని, మాటున ఉండిగాని, వలలు పన్నిగాని ఏదో ఒకరీతి దుష్టజంతుసంహారం చేయడం, విహితకృత్యమే. ఉత్తమక్షత్రియు డగురాముడు, క్రూరమైన వాలిని, చెట్టుమాటుననుండి వధించడంలోని మృగయావినోదసౌందర్యం మనోజ్ఞమైంది. వాలివధవిధానం మృగయా ధర్మానుకూలం, మృగప్రాయుడైనవాలి కాశిక్ష అర్హమైంది. అదిగాక వాలివిషయంలో శ్రీరాము డెదురొడ్డి పోరాడడం ఆత్మగౌరవభంగకరం. మృగప్రాయుడైనవాలిని మృగయావినోదవిధానంలో సంహరించడమే, ఉత్తమక్షత్రియుడైనరామునికి తగినధర్మం. చలిచీమమీదికి చంద్రహాస ప్రయోగంవలె, మృగజాతీయుడైనవాలితో, ముఖాముఖి శ్రీరాముడు సంగ్రామంచేయడం అనుచితం. మృగమును మృగయాధర్మాను

సారమే శ్రీరాముడు చెట్టుమాటుననుండి వేటాడి సంహరించాడు. తనపాశవికదుశ్చర్యలకు తగినమరణమును వాలి పొందాడు. వాలి యోగ్యత శ్రీరాము డెదురొడ్డి పోరదగినది కాదు. సమానస్కంధులతో, వీరులు ఎదురు నిల్చి పోరుతారు. శ్రీనృసింహావతారంతో భగవానుడు హిరణ్యకశిపుని వధించాడు. ఆ రూపధారణకు, నిజానికి మూలకారణం హిరణ్యకశిపుని సంకల్పమే. ఆతనివరాలు నరసింహరూపమును సృష్టించుకొన్నాయి. నరునిచేతగాని, మృగంచేతగాని చావగూడదని కోరుకున్నాడంటే నరమృగరూపంచేత చావాలని కోరుకున్నట్టే. వాలియొక్క మృగప్రవృత్తులు శ్రీరాముని మృగయునిగా (వేటగానిగా) సాక్షాత్కరించుకొన్నవి. ఇది కర్మధర్మం. నాకు ఎదురయ్యేశత్రు వుండగూడదంటే, చాటున శత్రువు ఉండాలనేకదా సంకల్పం. వాలిమృగధర్మమును వరించాడు గనుక, భగవాను డాతనియెడ మృగయుడై వేటాడవలసి వచ్చింది. మృగప్రాయుడైనవాలిని, మృగయాపథంలోనే, శ్రీరామదేవుడు సంహరించడం ప్రకృతిన్యాయంగా మనం గ్రహించవలసియున్నది. ఒకనికి పశుకామం ఉందనుకోండి. ఆ ఉద్రేకనివృత్తికి మానవదేహం చాలదు. ఆతనితృష్ణ, అతడు కోరకుండానే, అతనిని, ఏదున్నపోతుదేహంలోనో, ఏ పందిశరీరంలోనో పడవేస్తుంది. అప్పు డాతనితృష్ణ తీరుతుంది. కోరికలప్రభావం అలాంటిది. వాలి బ్రతికియున్న తమ్మునిభార్యను, తనభార్యగా చేసికొన్నాడు. కాళ్ళమీదపడి వేడినా వాని సర్వస్వమును హరించి, సోదరప్రేమ రవ్వంత కూడా లేకుండా, దురుద్రేకంతో వానిని తరిమివేశాడు. తన్ను ఎదిరించేవాడుండరాదని ఆతడు భావించాడు. ఆతని పశుకర్మకు ఫలితంగా, ధర్మం రామరూపంతో, తగినఫలాన్ని ప్రసాదించింది. మృగదృష్టితో వాలి ధర్మదేవతను చాటుకు నెట్టాడు. ధర్మదేవత అతనిని మాటు బెట్టి మసిచేసింది. ఈ సందర్భంలో మూలసందేశమును మనం గ్రహించవలసి యున్నది: పీడితసుగ్రీవుడు, ధర్మస్వరూపు డైన శ్రీరామదేవుని శరణుపొందుతాడు. వాలిమీద యుద్ధానికి పోయి దెబ్బలు తిని పాటివస్తాడు. "మీ ఉభయులు సమానంగా నున్నందున గుర్తించలేక బాణం విడువలే" దన్నాడు శ్రీరాముడు. అంటే ఏమిటి? అప్పటికి సుగ్రీవునకు కావలసిన సంపూర్ణశరణాగతి—వెనుక భగవంతు డుండగా నున్నా డనేదృష్టి-స్థిరం కాలేదు. "రాముడున్నా డని" తెలిసినా, దుర్మదంతో భయపడనివాలీ—"వెనుక రాముడు తోడున్నా" డని తెలిసినా, దుర్బలత్వంతో భయపడే సుగ్రీవుడూ—ఇద్దరూ, నాస్తికసోదరులే. అందుచేత వాలిసుగ్రీవులలోని భేదాన్ని రామభగ నుడు గుర్తించలేదు. "నా అనేది ఏమీ దు. సర్వాధిష్ఠానమూర్తి, బలవంతులకు, దుర్బలులకు,-సర్వులకు మూలశక్తి యైనపరమాత్మయే నాకు ఆధారం - పరమేశ్వర శరణ్యుడ నైననా కేమిభయం" - అనే పూర్ణశరణాగతిభావం ఎప్పుడు సుగ్రీవునియం దుదయించిందో, ఘోరార్తివశు డైనఆతనిని సంరక్షించడానికి, దీనాభయప్రదాత యైన-శ్రీరఘువీరస్వామి, వానిపై బాణప్రయోగం చేశాడు. చెట్టుమాటున ఉండి శ్రీరాముడు వాలిని సంహరించడం లోని మహాసందేశం - "భగవానుడు దుర్బలులవెనుక, దుఃఖితులవెనుక, దీనుల వెనుక అండయై ఉంటాడని. ఆ అదృశ్యదైవశక్తిని అహంకారాంధులు గుర్తింపలేక విఱ్ఱవీగి తుదకు హతు లౌతారని- ఆ అకుంఠితధర్మశక్తి అదృశ్యమానమైనా సర్వసాక్షియై జీవుల

కర్మఫలాలను ప్రసాదిస్తుందనీ' మనము గ్రహించవలసియున్నది.

విశ్వమును-ప్రకృతిని వృక్షంగా శాస్త్రాలలో వర్ణించడం మనము వింటాము. గీతలో విశ్వప్రకృతి అశ్వత్థంగా పోల్చబడింది. విశ్వాధిష్ఠానశక్తి - ప్రకృతిమూలశక్తి- పరమాత్మ- ఇంద్రియాతీతుడై అగోచరుడై యుంటాడు. ధర్మమును మఱచి, విషయసుఖార్జనకై పోరాడే చపలచిత్తుడు, నరత్వము నతిక్రమించని వానరుడు- ''విశ్వవృక్షము మాటున ఉన్న సర్వసంచాలక ధర్మశక్తిని - శ్రీరాముని - దర్శించలేడు. 'ధర్మశరాఘాతం తనగుండెలో నాటినప్పుడు, రోదిస్తాడు. శ్రీరాముడు చెట్టుచాటున దాగియుండుటలోని మహాసందేశ మిదే!

శ్రీరాముని ముఖమున వాలివధలోని ధర్మసందేశమును విన్నపిదప, వాలియొక్క అజ్ఞానం వీగిలిపోయింది. సుగ్రీవుని రక్షించడం ద్వారా, ఆతనిపై జూపిన అనుగ్రహమునూ, తన్ను శిక్షించడం ద్వారా, అహంకార దేహాకర్పర విముక్తిని గల్పించి తనపై చూపిన అనుగ్రహమును వాలి గ్రహించి, ఆనందబాష్పాలు కారుస్తూ ముకుళితహస్తుడై అంత్యసమయంలో శ్రీరాముని దివ్యమంగళాకృతిలోని మహాధర్మతేజమును సందర్శిస్తూ, కైవల్యపద మధిష్ఠించాడు. భగవంతుని నిగ్రహానుగ్రహాలీలలు రెండూ జీవోద్ధరణానికే! ధర్మావతారమూర్తియైన శ్రీరామభగవానుని ప్రతిచర్యలోని మానవ-మాధవధర్మములను మనం సాక్షాత్కరించుకొని, ధన్యత గంటాము గాక!

ఓం! ఓం!! ఓం!!!

శ్రీ రాంపల్లి శ్రీరామచంద్రమూర్తిగారు

(జూన్ సంచిక తరువాయి)

3

చివరకు దధ్యఙ్మహర్షి తనమాట నిల్పుకొనవలసివచ్చినది. ఇంద్రుడు కపటమనస్సుతో బ్రహ్మవిద్యాదీక్ష స్వీకరింపగలిగెను. కాని మానసిక శాంతి కాని సంతోషము కాని యింద్రునకు లభింప లేదు. ఒకదినమున నింద్రున కుపదేశముచేయు సమయమున మహర్షి భోగవిలాసములను గర్హించి యింద్రుని కాముకశునకముతో పోల్చి విమర్శించినాడు. ''ప్రపంచమున జన్మించినది మొదలు స్వార్థసాధన ముఖ్యముగా నెంచువారికి, భోగవిలాసములు తక్క పరమార్థదృష్టి ఏమాత్రము లేనివారికి, దుఃఖము, అశాంతి, అసంతోషము తప్ప మఱి ఏమియు లభింపవు'' అని ఘోషించినాడు. తనయైశ్వర్యము, తనభోగవిలాసములు శునకజీవితంవంటివని గర్హింపబడినప్పుడింద్రుడు బ్రహ్మవిద్య నేమి చేసికొనవలెను? ఏ యైశ్వర్యము, ఏ సుఖము, ఏ భోగవిలాసములు మొదలగునవి పొందుటకు గొప్పగొప్ప మహర్షులు తపస్సు చేసి జీవితము లర్పించియు పొందజాలని యా యైశ్వర్యము, ఆ సుఖము, ఆ భోగవిలాసములు శునకజీవనప్రవృత్తి లెట్లగును? తన ప్రియశిష్యులైన యశ్వినీకుమారుల ప్రేరణచేతనే మహర్షి తన్నవమా

నించుచుండె నని యింద్రుడు మనస్సులో అనుమానపడసాగినాడు. "మహర్షి మనస్సు పక్షపాతముచే కలుషితమైనది. మల్లోకములం దెచ్చటను, ఎప్పుడును నాకింతటి యవమానము కలిగియుండలేదు." ఈ ప్రకారముగా నింద్రునిమనస్సులో నంకురించిన సందేహ బీజము స్వల్పకాలములోనే మహావృక్షమైనది. ఇంద్రుని కన్ను లెఱ్ఱబడినవి. ముఖము రక్తిమ దాల్చినది. వేడినిట్టూర్పులు వెలువడసాగినవి. నిగ్రహించుకొనుట కింద్రుడు చేసిన ప్రయత్నము ఫలింపలేదు.

ఇంద్రుడు కూర్చున్నచోటునుండి లేచి "బ్రహ్మర్షి, ఇక చాలింపుడు. ఇంతకంటె నధికముగా నన్ను పరాభవింపకుడు. మూడు లోకములలో నెవ్వరికిని నాయెదుట ఈ ప్రకారము మాట్లాడు శక్తి కాని సాహసము కాని లేదు. మీరు గురు వగుటచేత మీ రిచ్చిన యాజ్ఞ లన్నియు కన్నులు మూసికొని యింతవఱకు ఆచరించితిని. ఆత్మాభిమానము చంపుకొంటి నని కాని, మీరేది చెప్పినను నిశ్శబ్దముగా నాలకించునంత నీచుడ నైతి నని కాని భావింపకుడు."

దధ్యఙ్మహర్షికి ప్రపంచములో దేనికిని భయము లేదు. సహజగంభీరస్వరముతో "దేవరాజ, బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినపిదపకూడ ఇంతఅసంతృప్తితోను, ఇంతఅశాంతితోను బాధ పడు నిన్ను తప్ప ప్రపంచములో మఱియెవ్వరిని చూచి యెఱుగను. రాగద్వేషములకు వశుడనై భోగములను గ్రహింపలేదు. నీయిచ్చవచ్చినట్లు చేయవచ్చును. మా కెవ్వరివలనను భయము లేదు" అని స్పష్టముగా పలికినాడు. ఇంద్రునకు మహర్షి యవిధేయతకు మఱింతకోపము వచ్చినది. కఠోరస్వరముతో "మహర్షీ, నేడు పెక్కుకారణములచేత నిన్ను విడిచి పుచ్చుచున్నాను. కాని మఱేయొకపర్యాయ మెవరికైనను బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించినయెడల వెంటనే నీశిరస్సు నావజ్రాయుధముతో ఖండింతును" అని పలికెను.

ఇంద్రుని యీ దుర్వ్యవహారము మహర్షి మనస్సుపై నెట్టిప్రభావము చూపజాలక పోయినది. అతని మోముపై కోపచిహ్నము కాని, క్షోభ చెందినగుర్తుకాని యేమాత్రము గోచరింపలేదు. పూర్వమువలెనే శాంతముగా నుండెను. చిఱునవ్వు నవ్వుచు "దేవేంద్ర, మంచిది. మేము మఱియెవరికైన బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించిన మాశిరస్సు ఖండింపుము" అని సమాధానము చెప్పెను.

కోపముచే పిచ్చివాడైన ఇంద్రునిమనస్సుపై మహర్షి చూపిన క్షమ, శాంతము ప్రభావము చూపక పోలేదు. కాని ఒకసారి యుద్రిక్తుడైన తరువాత వెంటనే క్షమాభిక్ష నర్థించుట ఇంద్రుని స్వభావమునకు సరిపడు విషయము కాదు. వెంటనే యచటినుంచి లేచి నమస్కారాదిమర్యాదలను పాటింపక రాజధానికి ప్రయాణమైనాడు.

అశ్వనీకుమారులు చ్యవనమహర్షి యాశ్రమము చేరి తమనేర్పుచేతను, బుద్ధిబలము చేతను మహర్షి నేత్రములను బాగుచేసిరి. యువకులకుండు ఆరోగ్యము, సౌందర్యము, బలము చ్యవనమహర్షికి కలుగునట్లు చేసిరి. సుకన్యకు ఆమెతండ్రికి చాల సంతోషము కలిగినది. చ్యవనునియానందమున కవధియే లేదు. మహర్షి ఆనందముతో చిందులు త్రొక్కినాడు. అశ్వనీదేవతలయందు చాల నను గ్రహము కలిగినది. కుమారులార, కంఠములో ప్రాణము లున్నంతవఱకు మీమేలు

మఱవజాలము. మాజీవితము సుఖవంతముగా చేసి, నాకే గాక సుకన్యకు ఆమెతండ్రికిగూడ గొప్పమేలు చేసినారు. మాకు చేసిన యుప కారమునకు బదులుగా మీకే వరము కావలసి నను కోరవచ్చును'' అని చ్యవనమహర్షి యశ్వినీదేవతలతో పలికినాడు. చ్యవనుని మాటలు దేవవైద్యులకు చాల సంతోషము కలిగించినవి. వారి మనస్సులలోని చిరకాల వాంఛితము సఫలమైనది. చ్యవనుని తపః ప్రభావము పూర్వమే వారు వినియున్నారు. కొంతసేపు యోచించి దస్రుడు పలికెను. ''మహర్షీ, మీకు మాయందు వాస్తవముగా నను గ్రహము కలిగినయెడల మాకు యజ్ఞము లందు భాగము పొందు నధికారము సిద్ధించు నట్లు చేయుడు. దేవేంద్రు డసూయతోను, విరోధభావముతోను దేవతలే కాక మహ ర్షులుకూడ మాకు యజ్ఞభాగము ఈయకుండున ట్లొనరించినాడు. మాకు జరిగిన పరాభవమునకు మిక్కిలి దుఃఖించుచుంటిమి'' నాసత్యు డా సమయమున మహర్షి మోము పరిశీలించుచు నిలబడియుండెను.

చ్యవనుడు ''చిరంజీవులార, మీ కోరిక నెఱవేఱును. మేము స్వయముగా గొప్పయజ్ఞ మొనరించి అందు మీకు భాగ మిచ్చి యీ పద్ధతి శాశ్వత మగు నేర్పాటు చేయుదుము. ఇంద్రునకు మేము భయపడము. మీరు నిశ్చింతగా నుండుడు'' అని యభయ మొసంగెను.

చ్యవనమహర్షి మహాయజ్ఞ మారంభించి యం దశ్వినీదేవతల నాహ్వానించి హవిస్సు నొసంగి తనమాట నెఱవేర్చుకొనెను. ఇంద్రుడు చ్యవనుని యజ్ఞమున అశ్వినీదేవతలకు ఆహ్వా నము రాకుండ చేయుటకు సర్వవిధముల ప్రయ త్నించెను కాని పని జరుగలేదు. యజ్ఞమున అశ్వినీదేవతలకు భాగము లభించుటయు ఇంద్రునకు గర్వభంగమగుటయు జరిగెను.

5

యజ్ఞమునభాగము లభింపగనే యశ్వినీ దేవతల కోపము శాంతించినది. వారు తమ గురువైన దధ్యఙ్మహర్షి మాటలపై పరిపూర్ణ విశ్వాస ముంచి బ్రహ్మవిద్యోపదేశము పొందు టకు యోగ్యతసంపాదించుటకై సాధన చేయ సాగిరి. వారికి సాధనమునగూడ సఫలత లభిం చినది. వారి స్వభావములు మార్పుచెందినం దుల కన్నివైపులనుండియు ప్రశంసలు రాసాగి నవి. దేవతలలోగూడ వారి ప్రతిష్ఠ పెంపొంది నది. మొదట నెక్కడకేగినను ఎవరును సరిగా మాట్లాడెడివారు కారు. ఇప్పుడు ఆదరపూర్వక మగు స్వాగతము సర్వత్ర లభించుచున్నది. లోకప్రవృత్తులయందు వారికి విరక్తి యేర్పడి నది. శృంగారభావములు మచ్చునకు గూడ లేవు. మృదువచనములచేతను సదాచరణము, సరళత్వము, శాంతము, అహింస మొదలగు సద్గుణములచేతను సాఫల్యము నందిరి. అశాంతి, అసంతుష్టి వారి నిర్మల మనస్సులను శాశ్వత ముగా విడిచిపెట్టినవి.

ఈప్రకారముగా వైరాగ్యాది సాధనముల చేత సుసంపన్నులైన సోదరు లిరువురును తమ గురువైన దధ్యఙ్మహర్షిని సమీపించి బ్రహ్మ విద్యాప్రాప్తికై తమకు గల యుత్కృష్టమైన వాంఛను వెల్లడించి వినయముగా ప్రార్థించిరి. దధ్యఙ్మహర్షికి పెద్ద సమస్య యేర్పడినది. అశ్వినీ కుమారుల నడవడివలన బ్రహ్మవిద్య బడయు టను వారు నిజమైన యధికారులై రని గ్రహిం చెను. కాని యింద్రశాసనము తన కడ్డువచ్చు చున్నది. ఒకప్రక్క మాటయిచ్చియు యోగ్య

శిష్యులకు బ్రహ్మవిద్య నుపదేశింపక పోవుట వలన రాబోవు పాపము, మఱియొకప్రక్క ఇంద్రునిమాట నతిక్రమించి యింద్రుడు బ్రహ్మహత్యాపాతకమునకు సిద్ధపడునట్లు చేయుట వలన రాబోవుదోషము మహర్షికి ఆందోళన కలిగించెను. ఇట్టి ద్వైధీభావముతో చాలసేపు మౌన మవలంబించి చివరకు ఇంద్రునకు తనకు జరిగిన వివాదము అశ్వనీకుమారులకు సంపూర్ణముగా వివరించి "నాయనలార, మాకు ప్రాణములందు వ్యామోహము లేదు. మీ కిచ్చిన మాట నెఱవేర్పకుండుటకంటె మృత్యుదేవత యొడిలో నిద్రించుట మంచిది. మీ కిచ్చిన మాట నెఱవేర్చుకొనుట మాధర్మము. కాని వివశుడైన యింద్రుడు మమ్ము సంహరించును. ఈపాపము మాతలపై బడును. ఇట్టివిషమపరిస్థితిలో మమ్ము బాగుగా యోచించుకొననిండు. నేడాశ్రమమున ప్రశాంతముగా వసింపుడు. రేపుదయము మా నిశ్చయ మెఱింగింతు" మని పలికెను.

అశ్వనీకుమారులు గురువుగారి మాటలు విని మిగుల దుఃఖించిరి. కాని వారు వివేకము కోల్పోలేదు. కొంతసేపు యోచించి దస్రుడు "గురువర్య, మీకు ప్రాణాపాయము దెచ్చిపెట్టు బ్రహ్మవిద్య మా కవసరము లేదు" అని విన్నవించెను. మహర్షి దస్రునివైపు నవ్వుచు చూచి "నాయనలార, నాశనస్వభావము కల ప్రపంచమున జన్మించిన ప్రతిప్రాణియు నేదో యొక రోజున మరణింపక తప్పదు. ఎందుచేత ననగా ఇది కర్మభూమి. తా మాచరించిన సదసత్కర్మల ఫలము లనుభవించుటకై ప్రాణు లిచ్చటకు వచ్చును. మృత్యువు ప్రతివారికిని నిశ్చితమైనదే. మృత్యువునకు భయపడి యెవ్వరును తప్పించుకొనజాలరు. నేడో, నూరేండ్ల తరువాతనో, ఎప్పుడో యొకప్పుడు చావు తప్పదు. చావునకు భయపడువాడు పిఱికివాడు, పాపాత్ముడు. కర్తవ్యనిర్వహణలో ప్రాణత్యాగముచేసిన వాడమరు డగును. మృత్యువును గూర్చి తెలిసిన వా డెవ్వడును చావునకు భయపడడు" అని గంభీరముగా పలికెను.

గురువాక్యములకు దస్రున కాశ్చర్యము కలిగెను. మధ్యలో కల్పించుకొని "దేని నెఱింగిన చావునకు భయపడమో అట్టి మృత్యువుగూర్చి తెల్పు" డని ప్రార్థించెను.

దధ్యఙ్జు–"వత్సలార, మృత్యువు శరీరము మార్చును. ఆత్మ అజరామరము, నాశరహితము. ఆత్మ నెవ్వరుమ చంపజాలరు. ప్రాతబట్టను విడచి క్రొత్తబట్టను ధరించునట్లు ఆత్మ ప్రాతశరీరము విడచి క్రొతశరీరమున ప్రవేశించును. బాగుగా శ్రమించి పనిచేసి ధన మార్జించిన మానవుడు మంచివస్త్రము ధరించును. కష్టపడి ధన మార్జింపని వ్యక్తి సామాన్యవస్త్రము ధరించును. అట్లే తాము చేసిన సత్కర్మలవలన మంచిశరీరము, అసత్కర్మలవలన చెడుశరీరము ఆత్మపొందును."

నాసత్యుడు చేతులు జోడించి "గురుదేవ, మీమూలమున ప్రపంచమునకు గొప్పమేలు కలుగుట స్వయముగా చూడ గలిగిన మేము మీశరీరమును సర్వవిధముల రక్షింతుము. అది మా పరమధర్మము" అని విన్నవించెను.

దస్రుడు "గురుదేవ, నా కింద్రు డనిన ఏమాత్రము భీతి లేదు. నే నింద్రుని ప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థముచేయుదును. మీరు నిశ్చింతగా నుండుడు." నాసత్యుడు కుతూహలముగ తమ్ముని మోము చూడసాగెను.

దస్రుడు "గురుదేవ, వేఱు చేయబడిన యవయవములను కలిపి జీవింపజేయువిద్య మా యొద్ద నున్నది. ఆ విద్యాకౌశలముచేత మీరు

మరణింపనక్కఱలేకుండ మేము బ్రహ్మవిద్య కోల్పోనక్కఱ లేకుండ చేయుదుము.''

దధ్యఙ్-''అది యెట్లు సంభవ మగును?''

దస్రుడు-''గురువర్యా, ఒక గుఱ్ఱమును తీసికొని వచ్చి దాని శిరస్సు మొదట ఖండింతుము. తరువాత మీశిరస్సు తీసి గుఱ్ఱమున కతికెదము, గుఱ్ఱము శిరస్సు మీ కతికెదము. మీ రశ్వముఖముతో మాకు బ్రహ్మవిద్య నుపదేశింపుడు. ఇంద్రుడు వచ్చి మీరు మాకు బ్రహ్మోపదేశము చేసినందులకు కోపించి మీ కతుకబడిన యశ్వశిరము ఖండించిన, అశ్వము శరీరమున కతికిన మీ శిరస్సు దెచ్చి మీ శరీరమున కతికి మిమ్ము జీవింపజేయుదుము. అశ్వశిరస్సు అశ్వశరీరమున కతికి అశ్వమును కూడ జీవింపజేయుదుము. ఈ యుపాయము చేత మీరు మరణింపరు. గుఱ్ఱముకు మరణింపదు. ఇంద్రునకు బ్రహ్మహత్యాపాతకము కలుగదు.''

నాసత్యుడు తమ్ముని మాటలు మౌనముగా నాలకించి మనస్సులో చాల సంతోషము పొందెను. దధ్యఙ్‌మహర్షికిగూడ దస్రుని యుపాయ మంగీకరించుటలో దోష మేమియు కనిపింపలేదు.

ఈ ప్రకారముగా దధ్యఙ్‌మహర్షి అశ్వశిరస్సుతో బ్రహ్మవిద్య సంపూర్ణముగా నుపదేశించి యశ్వినీదేవతలను పరిపూర్ణబ్రహ్మజ్ఞానులుగా జేసెను. వారిని యజ్ఞమునుండి బహిష్కరించు మాట యెత్తుట కెవ్వరికిని సాహసము లేదు. దధ్యఙ్‌మహర్షి యశ్వినీదేవతలకు బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించె నను సమాచారము తెలియగనే యింద్రుడు కోపముతో రాజధానినుండి మహర్షియాశ్రమమునకు పరుగుపరుగున వచ్చినాడు. వెంటనే యేమియు ప్రశ్నింపక క్రూరవజ్రముతో మహర్షి శరీరమున కతుకబడిన యశ్వశిరస్సు ఖండించినాడు. కాని యశ్వినీకుమారులు సంజీవనీవిద్యచే గుఱ్ఱముశరీరమున కతుకబడిన గురుశిరస్సు తెచ్చి గురుశరీరమున కతికి యింద్రునియెదుటనే గురువును జీవింపజేసిరి. నేలపై పడియున్న యశ్వశిరస్సు గుఱ్ఱమున కతికి దానినికూడ జీవింపజేసిరి.

ఇంద్రు డాశ్చర్యచకితుడై భయముతో చూచుసరికి దధ్యఙ్‌మహర్షి యానందముగా చూచుచుండెను. గుఱ్ఱము కిలించుచు సంతోషముగా గంతులు వేయుచుండెను. ఇంద్రుడు సిగ్గుతో తలవంచుకొని మౌనముగా రాజధానికి వెళ్ళిపోయెను. అశ్వినీకుమారులకు చిరకాలవాంఛ నెఱవేఱినది. ప్రియశిష్యుల కోరిక నెఱవేఱినందులకు మహర్షికిగూడ ఆనందము కలిగెను. గుర్వాశ్రమంబున రెండు మూడు రోజు లుండి యంతిమ దీక్షనుకూడ స్వీకరించి యింటికి వెళ్ళుట కనుమతి కోరుచున్న యశ్వినీకుమారులను జూచి మహర్షి ప్రసన్నతతో వారికి సెల విచ్చుచు ''కుమారులార, వెళ్ళిరండు. ప్రయాణము సుఖప్రదమగుగాక. సత్యము, ధర్మాచరణము, స్వాధ్యాయము నెప్పుడును పరిత్యజింపకుడు. అనింద్యమైన కర్మలనే యాచరింపుడు. పొరపాటునగూడ నింద్యకర్మల నాచరింపకుడు. బిడ్డలార, కపటము, ఈర్ష్య, ద్వేషము మొదలగు దుర్గుణములను దరిజేరనీకుడు. పరుల కుపకారమొనరించుచు ఆనందముగా జీవింపుడు. పరోపకారమును మించిన పుణ్యము లేదు. శత్రువులపై గూడ మైత్రీభావము కలిగియుండవలెను. అట్లుండిననే బ్రహ్మవిద్య సుఫలమగును. నా యీ యుపదేశములను సర్వకాల సర్వావస్థల

యందును గుర్తుంచుకొను'' డని హితవు గఱపెను.

సోదరు లిరువురును గురూపదేశామృతము గ్రోలి గురుపాదములపై చివరిసారిగా శిరము లుంచి మ్రొక్కి తమ నివాసమునకు పయనమైరి. వారి నిర్మలమనస్సులకు శాంతిసంతోషములు కలిగినవి. సహజప్రసన్నమైన వారి మనస్సులనుండి పగ మాయమైనది. వారి బాహ్యాభ్యంతరదృష్టులలో అనిర్వచనీయభావములు గంతులు వేయసాగినవి.

శివానంద స్మృతులు-36*

అను : శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ

శనివారము 23-3-1929.
బేలూరు మఠము.

శ్రీమహాపురుషుల ఆరోగ్యము చాల చెడెను. కాని వారు శరీరమువైపు ఇసుమంతయు లక్ష్యము పెట్టలేదు. శరీరబాధల ననుభవించుచున్నను- వారిమనస్సు సదానందసాగరమున నోలలాడుచుండెను.

ఉదయము సుమారు 8 గంటలసమయమున ఒకవృద్ధసన్న్యాసి వచ్చి శ్రీమహాపురుషులకు సాష్టాంగప్రణామము చేసి - మీ ఆరోగ్యమేలా గున్న దని ప్రశ్నించెను.

మహాపురుషులు: - ఈ అనిత్యశరీరమును గూర్చి అడుగుచున్నావా? ఈవృద్ధవయస్సులో శరీర మెట్లు బాగుండగలదు ?

సన్న్యాసి :-అదే అగపడుచున్నది-మీ శరీరారోగ్యము శిథిలమైనది. ఇట్టిస్థితిలో మిమ్ముల చూచుచుండ చాలకష్టము వేయుచున్నది.

మహాపురుషులు :- ఈశరీర మింక ఎక్కువ దినము లుండబోదు. శరత్తుమహారాజు(శారదానందస్వామి) పోవుటతో, నా కుడిచేయి విరిగిన ట్లయినది. ఏమియు తోచుటలేదు-పనిపాటలలో మనస్సు పోవుట లేదు. అప్పుడే నేను పోవుటకు తయారై యుంటిని. శరత్తుమహారాజు పోయినప్పటినుండి శరీరము చాల నీరసమై పోయినది. ఇక నేను బ్రతికియుండ ఇష్టము లేదని శ్రీఠాకూరుకడ విన్నవించుకొంటిని. కాని నాప్రార్థన వారు ఆలకింపలేదు. బలాత్కారముగ వారు నన్ను ఇంకను జీవించియుండజేయుచున్నారు. వా రుంచినట్లే పడియున్నాను. వారు నన్ను అపుడే ఎందులకు పోనీయలేదో, ఆయనకే ఎఱుగును. అంతయు ఆయనఇచ్ఛ. ఆయన ఎన్నిదినము లుంచునో, అన్నిదినము లుండవలసినదే.

సన్న్యాసి:-అది నిజమే. భగవానుని ఇష్టమే నెఱవేఱుగాక ! కనీసము మాకొఱకై మీకు దీర్ఘాయువు ప్రసాదింపుమని మేమెల్లరము నిత్యము శ్రీభగవానుని ప్రార్థించుచున్నాము. మీరు లేనిచో ఈసంఘముయొక్క ఆధ్యాత్మికశక్తి వికాసము తగ్గిపోవును. మీ రేమియు పని చేయ నక్కఱలేదు. మీరు ఊరకకూర్చుండియున్న చాలును. మీఇచ్ఛాశక్తి ద్వార పనులన్నియు సక్రమముగ నెఱవేఱును. ఆలాగే జరుగుచున్నవి కూడను. మీరు మా కెల్లరకును శక్తిని ప్రసాదింపుడు-మాకు ఉత్సాహము కల్గింపుడు - మమ్మాశీర్వదింపుడు. మిగత కార్యములెల్ల మే మే సవరించుకొనెదము. స్వామీ, మే మెచ్చటనున్నను సరే, మీరున్నారను తలపు మాకు బలము చేకూర్చుచున్నది.

*36-వ 37-వ సంస్మృతులు వరుసతప్పిన పొరపాటునకు చింతిలుచున్నాము. సం॥

మహాపురుషులు:-మీరెల్లరును నేనింకను జీవించియుండవలెనని కోరుచున్నారు. నాపై మీకు గల శ్రద్ధాభక్తుల విషయము నేను బాగుగ ఎఱుగుదును. శ్రీఠాకూరు సంఘములో - పరస్పరము ప్రేమవాత్సల్యములు, శ్రద్ధాభక్తులు కల్గియుండుటచే సంఘజీవనశక్తి నిశ్చలముగ నున్నది. పరస్పరము, నిస్స్వార్థప్రేమ సంబంధము ఎంతకాలము స్థిరముగ నుండునో, అంతకాలము ఈసంఘాధ్యాత్మికశక్తి నిరాటంకముగ విరాజిల్లగలదు. ఎందుచేతననగా శ్రీభగవానుని అండగ జేసికొనియే కదా ఈ పరస్పరాభిలాష కల్గినది. వానిని కేంద్రముగ జేసికొనియే ఈప్రేమబాంధవ్య మేర్పడినది? దేహము నశించినను, ఈసంబంధము నశింపదు సుమా. మునుపటి సంఘాచార్యులశక్తి నేటికిని ఈ సంఘము ద్వారా పనిచేయుచునే యున్నది. ఈశక్తి ఎన్నటికిని తరుగదు-ఇదే చూడుము. స్వామీజీ (వివేకానంద); బ్రహ్మానంద (మహారాజు) బాబురాం మహారాజు (ప్రేమానంద); హరి మహారాజు (తురీయానంద) శరత్తు మహారాజు (శారదానందస్వామి) ఒక్కొక్కరుగ వీరందఱును పాంచభౌతికశరీరమును వీడిపోయిరి. శరీరము నశించినంతమాత్రమున ఏలాటి నష్టము కలుగ దాయె. వారలపై మాకుండిన శ్రద్ధాభక్తులు, ప్రేమవాత్సల్యములు తగ్గినవా? వారి ఆధ్యాత్మికశక్తి సడలెనా? ఆశక్తి ఎన్నటికైన నశించునా ఏమి? అ దెన్నటికిని నశింపదు - వారెల్లరును సర్వదా విరాజిల్లుచున్నారు - వారిశక్తి విభిన్నాధారములద్వార యథాతథముగ పని చేయుచునేయున్నది. వారి జీవితములే నేటికిని మాకు ఆధ్యాత్మిక ప్రేరణ నిచ్చునవి-మమ్ము సక్రమమార్గమున నడిపించుచున్నవి. స్థూలశరీరము వీడి వారు చిన్మయదేహముల నలంకరించిరి - సూక్ష్మరూపమున ఇనుమడింపుగ కార్యముల సల్పుచున్నారు. అవసరమైనపుడెల్ల ప్రత్యక్షరూపమున దర్శనమిచ్చి, కార్యకలాపముల విషయముల కనువగు ఉపదేశముల నిచ్చుచునే యున్నారు. మనస్సు సమాధియందు లయించును. అట్టితఱి ఆ దివ్య మహాపురుషులతోడ ఘనిష్ఠసంబంధము ఏర్పడును. వారితో సల్లాపములు చేయనగును. మా ఈ శరీరము నశించిన వెంటనే మేమును వారిలో ఐక్యమైపోయెదము. అపుడు శ్రీఠాకూరును ధ్యానించినచో, మమ్ము ధ్యానించినట్లే. మేము శ్రీభగవానుని భక్తులము, వాని దాసులము, భగవానులు వినా మాకు ప్రత్యేకమైన అస్తిత్వము లేదు. మా వ్యక్తిత్వమెల్ల ఆయనలో లీనమై పోయినది. శ్రీ ఠాకూరు (రామకృష్ణులు) సాక్షాత్సనాతనపరబ్రహ్మము.

సన్న్యాసి:-మహారాజ్-మేము స్థూలజగత్తులోనే యున్నాము-కాన మేము మిమ్ముల స్థూలరూపముననే కోరుచున్నాము. అదియుగాక మా మనస్సులు ఉన్నతాధ్యాత్మికావస్థ నందలేదు- శ్రీఠాకూరు దర్శనము మాకు కలుగలేదు. మీరు శ్రీఠాకూరునకు అంతరంగపార్షదులు. మేము మీగుండనే శ్రీభగవానుని తెలిసికొన ప్రయత్నించుచున్నాము. మా ప్రార్థనల మీ రంగీకరించుచో, భగవాను డంగీకరించినట్లే మేము భావింతుము.

మహాపురుషులు: - మా శరీరము నశించినను, మాతోడ కల్గిన ఈ సంబంధ మెన్నటికిని తొలగిపోదు. నేను హృదయపూర్వకముగ ఆశీర్వదించుచున్నాను. మీ హృదయములు, భక్తి, ప్రేమ, విశ్వాస, పవిత్రతలతో పరిపూర్ణములగుగాక. మీకు ఉన్నతి కల్గుగాక. ఇదియే నా ఆశీర్వాదము. మీద్వార పలురకములగ లోకకల్యాణకార్యములు నెఱవేఱుగాక! శ్రీఠాకూరు మిమ్ముల సక్రమమార్గమున నడిపి

చుచు, మీకు అపరిమితశక్తి నిచ్చుగాక. శ్రీఠాకూరును, స్వామిజీయు లోకహితార్థమే మానవరూపముదాల్చిరి. సమగ్రబ్రహ్మాండమునకు, శాంతి ప్రసాదించుటకే, శ్రీఠాకూరు మానవరూపమున అవతరించినది. శ్రీవారి యుగధర్మప్రవర్తనకార్యార్థమే స్వామిజీ ఈ సంఘమును స్థాపించినది. స్వామిజీ ప్రచారము చేసినట్టి ఆదర్శమును, సమస్తప్రపంచము క్రమముగా అనుసరింపవలసినదే. ప్రపంచమున శాంతిస్థాపనమార్గమిది. ఇది తప్ప వేఱొండులేదు.

శివానంద లేఖావళి

57

చిల్కాపేట,
అల్మోడా, ఉ.ప్ర,
25 సెప్టెంబరు 1915

ప్రియజీ,—ఎన్—,

క్రిందటినెల 10 వ తేదీ మీరు వ్రాసిన జాబు నాకు యథావిధిగ చేరినది. జాబు వ్రాయ నే నాలసించితిని. ఈశ్వరానుగ్రహమున మీరందఱును క్షేమముగా నున్నా రని అనుకొనుచున్నాను. తూర్పుబంగాళములో క్షామతీవ్రత రవంత తగ్గిన ట్లున్న దని మీరు వ్రాసితిరి. కాని తగ్గుపాటు నా కగపడుట లేదు. క్షామతీవ్రత హెచ్చినట్లుగకూడ నాకు తోచుచున్నది. అంతే కాదు. బంకూరాలో తీవ్రక్షామ మేర్పడిన దని వార్త వినవచ్చినది. ఈసారి దేవుని సంకల్ప మేమో దేవునకే తెలియును. ఆయన కరుణించును గాక. ఇంతకన్న నేను వే తేమి చెప్పగలను? దేవుని కరుణామయరూపమును గాంచవలె ననునే మా కోరిక. దేవుని సృష్టిస్థితిసంహారములను మూడింటిని చూడగోరినవాడు చూచును గాక. మా కేమో దేవుని కరుణామూర్తిని చూడవలెననిమాత్రమే కోరిక. మాపట్టుకు మాకు ఆయన ప్రేమనాథుడు. కృపామయుడు.

ఈశ్వరానుగ్రహముచే మీ రందఱును క్షేమముగ నున్నా రనువార్త విని నే నెంతయు సంతోషించితిని. 'భగవంతుడు మిమ్మందఱిని సర్వవిధముల సుస్థితియం దుంచును గాక.' అనుటయే హృదయపూర్వకమైన నాప్రార్థన. మీప్రేమను భక్తిని సేవాపరతను స్మరించినప్పుడు మీరు ఈశ్వరుని ప్రత్యేక కటాక్షమునకు పాత్రుల రైతి రని నాకు తోచును. మాతృశ్రీగారి కృప దానిప్రత్యక్షప్రదర్శనమే. అప్పుడప్పుడు కనీసము వారమున కొక్కసారి యైనను భక్తులందఱు ఒక్కచోటకూడి గురుదేవునిగూర్చిన పఠనవివరణములందు పాల్గొనుచు ఆయనమహిమలను కీర్తించుచుందు రేని చాల బాగుండును.

హరిమహారాజు నారోగ్యము మునుపటికంటె చాల మెఱుగే. ఆయన సమష్టియారోగ్యము పెంపొందినప్పటికిని మధుమేహము జీర్ణించిపోయినరోగి యతడు. కాబట్టి ఆయనకా బాధ ఇప్పుడును ఉన్నది. ఇచ్చటి చల్లని వాతావరణముచేతను ఆహారవిషయమున వహించుచున్న జాగరూకతచేతను ఆయన పరిస్థితి మొత్తముమీద చాల మెఱుగుగా నున్నది. మధుమేహవ్యాధి బాధ అంతతీవ్రముగ లేదు.

కొన్నాళ్ళక్రింద ఉత్తరకాశీలోని "దేవేన్" (దేవేంద్రు)నుండి నాకొక జాబు వచ్చినది. దైవకృపచే అత డచ్చట చాలహాయిగ నున్నాడు. నాయొక్క హరిమహారాజుయొక్క హృదయపూర్వకప్రేమాశీస్సులను మీరు స్వీక

రింపుడు. అందఱికి నంద జేయుడు. మీయందఱి క్షేమమును అప్పుడప్పుడు తెల్పుచుండుడు.

మీ శ్రేయోభిలాషి
శివానంద

58

చిల్కపేట, అల్మోడా
ఉ.ప్ర. 10 అక్టోబర్ 1915

ప్రియ-

ప్రేమతో నీవు వ్రాసిన జాబు అందినది. మా హృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులను అక్కడి భక్తులకు అందజేయుము. భగవత్కృపచేత మా ధ్యానప్రార్థనలకు విశ్వమానవ శ్రేయస్సు తప్ప వేఱొక లక్ష్యము లేదు. భగవన్నామమును జపించుచు ఆయనను ధ్యానిస్తూ ఆసీనులము కాగా మా డెందములలో మెదలుచుండు భావము ఇది:—"దేవా, కారుణ్యరూపా, విశ్వమానవులకు శ్రేయస్సు సమకూర్చుము."

భగవంతుడు నిత్యుడు. వేదాదిశాస్త్రములును నిత్యములే. పుణ్యక్షేత్రములును నిత్యములే. కాని ధర్మముమాత్రము క్షీణించుచున్నది. భూప్రజలచిత్తములు కలుషితములైనప్పుడు సర్వేశ్వరుడు అవ్యాజకృపచే అవతరించును. లేనిచో లోకమునకు ఉద్ధరణమార్గము వేఱు లేదు. ఇందుకు చరిత్రయే సాక్ష్యము. ప్రకృతయుగమున కరుణామూర్తియగు శ్రీరామకృష్ణుడును ఆయనయొక్క శక్తిస్వరూపిణియగు మాతృశ్రీశారదాదేవియు శ్రీవివేకానందస్వామి ప్రముఖులగు వారి అనుచరులును విశ్వశ్రేయస్సంపాదనకైయే అవతరించినవారు. ఇంతకన్న నేమి వ్రాయుదును?...

ఆస్థతో నీ శ్రేయము కోరు
శివానంద

59

చిల్కపేట, అల్మోడా
ఉ.ప్ర. 12 అక్టోబర్ 1915

అత్యంతప్రియ బాబూరామ్ మహారాజ్,

అన్నిసంగతులను వివరముగా తెలియజేయు నీపెద్ద జాబును చూచుకొని ఎంతో సంతోషించితిని. ఇది నీ ప్రేమకరుణలకు సూచకము. సుదీర్ఘకాలము నీయొద్దనుండి అట్టి జాబు రాకున్నచో మనస్సు ఎండుకొని పోవును. గురుదేవునికరుణ అనంతము నిరవధికము. ఆయన కరుణాప్రవాహవేగమును శక్తియు ఇంతంత కాదు. పల్లమువంకకు సాగు పాఱుదలకూడ మీదివంకకు త్రిప్పబడును. ఇప్పటి పంపులపద్ధతి ప్రకృతిసూత్రముల అవధులను అతిక్రమించి పోయినది. ప్రకృతికి విజ్ఞానమునకు పోరాటము సాగుచున్నది. ఈ చిన్నగుట్టనుగూర్చి చెప్పవలయునా? నీప్రేమప్రవాహము దుస్తరగహనోత్తుంగమగు అవిద్యాపర్వతమునుసైతము దాటి సామాన్యమానవుల జీవితములను ధన్యములుగ నొనర్చును.సర్వమునకును కర్త గురుదేవుడొక్కడే అనుటను మీ రందఱును యథాతథముగా గ్రహించితిరి. అందుంగూర్చి సందేహము లేదు. మిమ్ములనందఱిని ఆయన సొంతచేతులతో దిద్దితీర్చినాడు. స్వకర్తృత్వబుద్ధి మీయందు కలుగుట ఎట్లు శక్యము? ఎన్నటికిని కలుగదు. మీయందున్న అహంకారము దాస్యాహంకారము, శిశూచితాహంకారము, భక్తాహంకారము.అంతేగాని అనర్థావహమగు మామూలు అహంకారము కాదు. సలహాలతో ఉపదేశాలతో నిండియున్న నీజాబు నాకెంతయు ప్రీతిగూర్చినది. అవి నీలో నీ వనుకొనిన మాటలనుటకు సందేహము లేదు. కాని గురుదేవుని

ఆ వచనామృతమును నన్నుద్దేశించి నీవు చెప్పు చుండినట్లు నా కనిపించినది. అప్పుడప్పు డట్టి జాబులు నీవద్దనుండి వచ్చుచుండునేని నాకు కలుగు ఆనందసముత్సాహములు వర్ణనాతీతములు. నీ వాక్యావళి యంతయు సజీవము. మాటలలో జీవము లేకుండిన అవి డెందములను ఉత్తేజపఱుపజాలవు.

చి. ర. దాసు సకుటుంబముగా ఇక్కడికి వచ్చియున్నాడు, ఇక్కడినుండి మాయావతికి పోవును......

పాపము, ఫ్రాంకుగారికడుపులోని కారిజము (లివరు) ప్రకోపించి యున్నది. కాబట్టి ఆయన చాలదినములుగా ఖాయిలాగా ఉన్నాడు. పైగా అతనిచేత పైసా లేదు. అమ్మ సేవియరు అతని కేదో కొంచెము ఇచ్చుచు నుండును. అతని స్వభావము చాలముచ్చటకొలుపునదిగా మాఱిపోయినది. ధ్యాన ప్రముఖ తపస్సాధనలందు అతని మనస్సు ప్రవణమై యున్నది. మఠములోను కలకత్తాలోను కొన్నాళ్లుండమను తీవ్రమైన కోరిక అతనికి ఉన్నది.

హరిమహారాజు పరిస్థితి అట్లే ఉన్నది. మఠములో ఈదినాలలో ఆరోగ్యవిషయమున నీవు చాల జాగరూకుడవై యుండవలయును. అచ్చట ఆరోగ్యమునకు చాల చెఱుపుచేయు ఋతువు ఇది........హృదయపూర్వక ప్రేమాశిస్సులు నావి, హరిమహారాజువి అందుకొనుము. ప్రేమానురాగప్రయుక్తలేఖలను దయచేసి అప్పుడప్పుడు వ్రాయుచుండుము.

సేవకుడు తారకుడు.

అనుబంధము : ఒకనాడు గురుదేవుడు దక్షిణేశ్వరమున తనగదిలో కూర్చుండి ఒక మార్వాడీభక్తునితో సంభాషించుచుండెను. సంగమునుగూర్చి రవంత చర్చ సాగినపిమ్మట గురుదేవుడు భక్తునితో తుద కిట్లనెను. "సన్యసించినవాని మనస్సు నుండి కరుణతప్ప తక్కిన వృత్తులన్నియు రాలిపోవును." మనభాషలో దానిని ప్రేమ అందుము. వివిధమనోవృత్తులు గల భక్తులను భగవంతు డొకజట్టుగా కూర్చునది ప్రేమబంధముచేతనే. ప్రేమపరవశుడై కృపాపరవశుడై భగవంతుడు ప్రతియుగమునందును భువియందవతరించి నానాకష్టములకు లోనై విశ్వమానవతతికి సంక్షేమమును సమకూర్చును. ఆలాగు ఆయన చేయకుండిన మానవులకు క్షేమము ఎప్పుడుగాని కలుగజాలదు. వేదాదిశాస్త్రములు ఎల్లప్పుడును ఉండునవే. పుణ్యక్షేత్రములును సదా ఉండునవే. యోగులును సాధువులును సదా సర్వకాలము ఏదో ఒకచోట కననగుచుందురు. కాని ధర్మమునకు హాని కలుగుచునే ఉండును. చరిత్రచే సిద్ధించిన నిర్ణయ మది. కావున సామాన్యమానవులకై, బహుజనసుఖమునకై బహుజనహితమునకై పరమపురుషుడు కరుణాప్రేరితుడై అప్పుడప్పుడు అవతరించుచుండును.

"స, రి, గ, మ, ప, ద, ని" అని ఊరక నోటితో అనుట తేలికయే. కాని వానిని ఒక వాద్యమువిూద పలికించుట కష్టము. అటులనే మతధర్మములను గుఱించి మాటలాడుట సులభమే. కాని ఆచరించుట దుర్లభము. —శ్రీ రామకృష్ణుడు.

వారలు - విశేషాలు

శ్రీరామకృష్ణ మఠము మదరాసు-4

బుద్ధజయంతీ మహోత్సవాంగముగ 1970 సంవత్సరం జూన్ నెల 21-వ తేదీ భానువారం మద్రాసు మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణ మఠావరణలోని వివేకానందహాలులో పౌరసభ సమావేశమైనది. ప్రార్థనగేయం, మంత్రపుష్పం అయ్యాక మఠాధ్యక్షులు శ్రీమత్కైలాసానంద స్వాములు సదస్సుకు స్వాగతమంగళవాక్కు అనుగ్రహిస్తూ ఇలా గన్నారు:- "బుద్ధభగవానుడు దేశచరిత్రలో మిక్కిలి రంజకవ్యక్తులలో ఒకడు. విశ్వమహాపురుషులలో యుగపురుషులలో ఆయన అన్యతముడు. ఆయన జీవితచరిత్రము అవిస్మరణీయము. 2,500 సంవత్సరములకు పూర్వం అవతరించి ఆయన మనదేశంలో సన్న్యాస సంప్రదాయభద్రతకు అభివృద్ధికి దోహదం చేశాడు. ధర్మమునకు గ్లానియు అధర్మమునకు అభ్యుత్థానమును కలిగినప్పుడెల్ల పరిస్థితులను చక్కపెట్టడానికి ఒక అవతారపురుషుడు జన్మిస్తూండడం మనదేశచరిత్రలో గల ప్రత్యేకత. భారతీయ సంస్కృతి, ఎన్ని విప్లవాలు కలిగినా చెక్కు చెదరకుండడం ఈ ప్రవక్తలప్రభావంచేతనే. బుద్ధుడు మనుష్యచంద్రుడని పొగడ్తనొందినాడు. అవతారపురుషునిగ భారతీయులాయన్ను ఆరాధిస్తున్నారు. నిజానికి హిందువులందరిలోకి ఆయనే హిందువు. ఒక్కపరమపురుషుడే యుగావసరములనుబట్టి రాముడుగ కృష్ణుడుగ బుద్ధుడుగ శంకరుడుగ రామకృష్ణుడుగ అవతరిస్తున్నాడని మనవిశ్వాసం. బుద్ధదేవునియందు శ్రీవివేకానందస్వామి కుండిన ఆదరం ఇంతంతకాదు. స్వామికి మొదట కలిగిన దివ్యదర్శనము బుద్ధభగవానుని దివ్యదర్శనమే. బౌద్ధమతము హిందూమతము అను రెంటిలో ఇది లేక అది ఉండ లేదు, అది లేక ఇది ఉండ లేదు. అని ఉద్ఘాటించారు స్వామీజి. బుద్ధదేవుడు జనింపజేసిన ధర్మశక్తివేగం 25 శతాబ్దులు సాగింది. కాలతత్త్వం ఉన్నంతవఱకు అది ఆలాగు సాగుతూ ఉండగలదు."

వివేకానందకాలేజీప్రొఫెస్సరు కె. శ్రీనివాసనుగారు బుద్ధదేవుని జీవితోపదేశములను గుఱించి ఆంగ్లములో మహోపన్యాసమును గావించినారు. ఆచార్య వి. కె. సీతారామనుగారి వందనసమర్పణంతో సభా కార్యక్రమం ముగిసింది.

శ్రీరామకృష్ణ మిషను ఆశ్రమం విశాఖపట్నం. 1968-69 నివేదిక

ఈసంవత్సరం ఈ కేంద్రంలో నిర్వర్తితములైన కార్యక్రమాలు :-

ఆశ్రమంలో నిత్యపూజ యథావిధిగా జరుగుతూ వచ్చింది. పౌరమహాజనులున్నూ అందు పాల్గొనేవారు. ఏకాదశి దినాలలో రామనామసంకీర్తనం జరిగేది. భక్తులత్యధికసంఖ్యాకులు అందన్వాయించేవారు. శ్రీశారదా - శ్రీరామకృష్ణ-వివేకానంద-బుద్ధ-శంకరాచార్య ప్రముఖుల జయంతిమహోత్సవాలు నిర్వర్తింపబడ్డాయి.

సంస్కృతి కేంద్రాలలో బాలురకు ఇతర శ్రద్ధాళువులకు సంస్కృతభాష సుగ్రహరీతులలో బోధించబడింది. విద్యాబోధక చలనచిత్రాలు ప్రదర్శించబడ్డాయి. బహుళంగా బొమ్మల పుస్తకాలు గల శిశుగ్రంథాలయం చక్కగా వినియుక్తమైనది.

సాయంవేళలలో వివేకానందహాలులో భారతరామాయణభాగవతపురాణకాలక్షేపం జరిగేది. పౌరమహాజనులత్యధికసంఖ్యలో హాజరౌతూవచ్చారు.

ఉచితగ్రంథాలయంలో ఉన్న గ్రంథాల సంఖ్య 2345. ఆఱు వార్తాపత్రికలు ఇరవై తదితరపత్రికలు ఉచితపత్రికాపఠనాలయానికి వస్తుండినాయి.

శ్రీశారదాబాలవిహారము:- 1958 వ సంవత్సరంలో ప్రాథమిక పాఠశాల ప్రారంభింపబడింది. ఇందు పాఠాలు ఇంగ్లీషుభాషలో బోధిస్తారు. ఈసంవత్సరం ఇందు చదువుతుండిన శిశువుల సంఖ్య 324. ఇక్కడ పాఠం చెప్పే క్రొత్తపద్ధతులనున్నూ శిశువులపట్ల చూపబడే శ్రద్ధనూ తల్లిదండ్రులు ప్రశంసించారు.

ఇక్కడి ఉచితవైద్యశాలలో రోగులకు హోమియోపాతిక్ సేవకసమాజంవారి ఆధ్వర్యంలో చికిత్స చేయబడుతూఉంది.

ఆశ్రమానికి జరూరు అక్కఱలు:- స్కూలు భవనంపై ఒక అంతస్తు నిర్మించాలి. లైబ్రరీకి రీడింగురూమును పుస్తకాలు పత్రికలు ఇతర పరికరాలు కావాలి, శిశుగ్రంథాలయానికి బొమ్మలపుస్తకాలు కావాలి. ఉన్న భవనాలకు మరమ్మతులు చేయవలసిఉన్నది.

గ్రంథపరిచయం

యాత్రామార్గదర్శి

ద్వితీయభాగము (ఉత్తరభారతతీర్థక్షేత్రములు) చతుర్థముద్రణము, పుటలు 560, వెల అట్టబైండు ప్రతి రూ. 6.50. క్యాలికోబైండు ప్రతి రూ. 8.00 లు. రచయిత శ్రీరాగం వేంకటేశ్వర్లుగారు, ప్రకాశకులు శ్రీసీతారామ నామసంకీర్తనసంఘమువారు, శ్రీరామనామ క్షేత్రము, గుంటూరు 4.

యాత్రల ఆవశ్యకతను భారతీయులకు ఉపన్యసించడం జ్ఞాతజ్ఞాపనమే అవుతుంది. సంసారతరణార్థులకు క్షేత్రయాత్రలు ఎంత ఆవశ్యకాలో, ఆ క్షేత్రాలనుగూర్చిన సర్వ విషయాలను తెలియజేసే యిట్టి గ్రంథాలును అంత ఆవశ్యకాలే. ఆ అక్కఱను గుంటూరు సీతారామనామసంకీర్తనసంఘంవారు శ్రీరాగం వేంకటేశ్వర్లుగారిచే ఈ గ్రంథరచన చేయించి సర్వజనసంస్తుత్యంగా తీర్చినారు. ఈ ద్వితీయభాగంలో మహారాష్ట్రఘూర్జర సౌరాష్ట్ర రాజస్థాన మధ్యప్రదేశోత్తర ప్రదేశములలోను పశ్చిమబెంగాలులోను అస్సాము ఒరిస్సా ఆంధ్రరాష్ట్రములలోను ఉన్న పుణ్యక్షేత్రములు ఉత్తరభారతక్షేత్రము లనుపేర వివరింపబడ్డాయి. ఈ గ్రంథము విలువను యాత్రార్థులు చక్కగా గుర్తించారనడానికి నాలుగోకూర్పుజరూరు కావడమే తార్కాణం. సర్వజిజ్ఞాసూపజీవ్యమైన యీ పుణ్యగ్రంథమునకును దీని కర్తలకును కారయితలకును ప్రేరకులకును అనుమోదకులకును అధమర్ణులు కాని ఆస్తికాంధ్రు లుండరు. వారికి నిత్యమంగళములు కలుగును గాక.

శ్రీ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్

ఇది ఆర్షసాహితీచతుర్థపుష్పము. పాకెట్టు సైజు పుటలు 124, వెల 40 పైసలు, ప్రాప్తిస్థానం ఆర్షసాహితి 25-8-18 ఆమంచివారివీథి. విజయనగరం 2. పారాయణమునకు అత్యంతోపయుక్తమగురీతి ముద్రితమై యున్నది. అనుబంధంగా శ్రీపంచదశీస్తోత్రము చేర్చబడిఉంది.

ప్రభాకర్

భక్తియోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో, శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

121+4 పుటలు ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

కర్మయోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు కర్మయోగతత్త్వము నరటిపండొలిచినరీతిని విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెటుల మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు కర్మయోగ రహస్యము నెఱుగగోరు జిజ్ఞాసువుల కిది కల్పతరువు.

146+8 పుటలు ఏడవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4.

వంటచే నె

విశ్రమించండి

ఖాస్ జనతా

కిరోసిన్ కుక్కర్

67, బిపిన్ బిహారి గంగూలీ స్ట్రీట్, కలకత్తా 12.

KALPANA O. M. 15 TE

శారదా ప్రసంగములు

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు, బి. ఏ.

శ్రీ రామకృష్ణుని సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతియు, ఆదర్శయోగినియు, ఆదర్శమాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు! తేట తెనుగున రచింపబడియున్నవి.

346 పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 3-00

అనుష్ఠాన వేదాంతము

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ తత్త్వానందస్వాములవారు

ప్రపంచమున వివిధరంగములందు విహరించువారికి వేదాంతమెటుల అనుష్ఠాన యోగ్యమో కండ్లకుగట్టినటుల వివేకానందస్వాములవారీ యుపన్యాసములందు స్పష్టీకరించి యున్నారు.

(129+6 పుటలు) తృతీయ ముద్రణము వెల : రూ. 1-25

నూతన ముద్రణము ! ఇప్పుడే వెలువడినది ! !

"భారత యువజనులారా!"

అనువాదకులు :

కీ. శే. తత్త్వానందస్వాములవారు

భారతయువజనులను ప్రబోధించి శ్రీ వివేకానందస్వాములవారొసగిన ఉపన్యాసముల సంపుటీకరణము! ఒక్కొక్క ఉపన్యాసము భావగాంభీర్యము గలిగి యలరారుచున్నది.

274 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము ! వెల : రూ. 3-00

అడ్రెసు: మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

శ్రీరామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

పరిశోధితమగు 1121 మహోపదేశములతో, సంగ్రహ జీవితముతో నలరారుచున్నది.

జీవుడు : సంసారము ; మాయ, గ్రంథములు : గ్రంథులు, బాధగురువులు : బోధ గురువులు, లౌకికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు : వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమతసామరస్యము, జీవుడు : దేవుడు, జ్ఞానము: భక్తి: కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము, సూక్తులు: నీతికథలు మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసిబిడ్డలకయిన నవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

...ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికీ కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూక్ష్మాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి పండొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి... —ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు ప్రజ్జ్వలమగు పంచమ ముద్రణము : వెల : అట్టబైండు : రూ. 4-50 క్యాలికో : రూ. 5-50

శ్రీరామకృష్ణోపనిషత

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ॥ న్యాయమూర్తి శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీరామకృష్ణదేవుని దివ్యోపదేశవాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివిపఱచి, తమ స్వాంతభావము లెన్నియోచేర్చి, ఆ సమష్టినంతయు శ్రీరామకృష్ణభాషితముగా, మనోహరకథారూపముగను, సంభాషణరూపమునను మార్చి, తమిళభాషలో రచింపబడిన జనాకర్షకగ్రంథము. ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, బెంగాలీ, గుజరాతీ, హిందీభాషలలోని కిప్పటికే అనువదింపబడి అపారవ్యాప్తినొందినది. ఆ గ్రంథమున కిది చక్కని ఆంధ్రీకరణము.

128 పుటలు వెల : రూ. 1-25

ద్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము "సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము" కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారి యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు   రెండవ కూర్పు   వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము :   ఇప్పుడే వెలువడినది !

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయభాగము – రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు)   ఆఱవ కూర్పు   వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు–4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.

శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు–21) న ముద్రింపబడి,

శ్రీ హీరానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.